Poniedziałek, 12 października 1936 - Nr. 188
(Pismo wychodzi w dniu datowania)

8 stron

DZIEŃ

10 GR.

DZIEŃ BYDGOSKI
ILUSTROWANY

ORAZ WYDAWNICTWA: DZIEŃ POMORZA — DZIEŃ GRUDZIĄDZKI ILUSTROWANY — GAZETA GDAŃSKA — DZIEŃ KOCIEWSKI GŁOS NIESZAWSKI (DZIEŃ CIECHOCIŃSKI) — GAZETA MORSKA ILUSTROWANA — DZIEŃ TCZEWSKI ILUSTROWANY — DZIEŃ CHEŁMIŃSKI — GAZETA MOGILEŃSKA — — — — — — — — — — —

Redakcja i Administracja: Bydgoszcz, ul. Marszałka Focha 12. Telefon: 22-18. Konto czekowe P. K. O. 206.868

Tam, gdzie Marszałek
dekorował orderem „Virtuti Militari"

Warszawa, 11. 10. (PAT.) W **Górze Kalwarii** pod Warszawą odbyła się dziś uroczystość odsłonięcia **pomnika z tablicą pamiątkową** na miejscu, na którym naczelny wódz Józef Piłsudski dekorował osobiście 3 sierpnia 1921 r. oficerów i szeregowych artylerii konnej, odznaczonych orderem „Virtuti Militari". Na uroczystość przybyły dywiziony artylerii konnej z Warszawy oraz delegacje dywizionów artylerii z całej Polski. Poza tym w uroczystości uczestniczyły delegacje miejscowych organizacyj społecznych, przysposobienia wojskowego, straży ogniowej itd. oraz liczni obywatele z Góry Kalwarii i okolicznych wsi i miasteczek.

Uroczystość rozpoczęła się nabożeństwem, odprawionym przez ks. kapelana Słonińskiego z Warszawy przy ołtarzu polowym. Po nabożeństwie do zasłoniętego pomnika zbliżył się **gen. Rummel,** dokonując jego odsłonięcia. W chwili opadania zasłony, orkiestra wojskowa odegrała hymn narodowy. Na tablicy widnieje napis:

„Na tym miejscu w dn. 3 sierpnia 1921 Naczelny Wódz Marszałek Józef Piłsudski dekorował krzyżem „Virtuti Militari" artylerzystów konnych wszystkich dywizionów, stwierdzając po wsze czasy bohaterską pracę tej broni w wojnie ze wschodnim najeźdźcą".

Po akcie odsłonięcia pomnika zabrał głos płk. **Dunin - Wolski,** który nawiązując do owej historycznej chwili oświadczył, że dla artylerzystów konnych zbiorowa dekoracja przez Naczelnego Wodza jest tak chlubnym wyróżnieniem, jest tak niebywałym dowodem uznania, że się nim szczycą i szczycić będą po wsze czasy.

Uroczystość zakończyła się defiladą zebranych oddziałów wojskowych, którą przyjął gen. Rummel w towarzystwie generałów Knoll-Kownackiego i Wieniawy-Długoszowskiego.

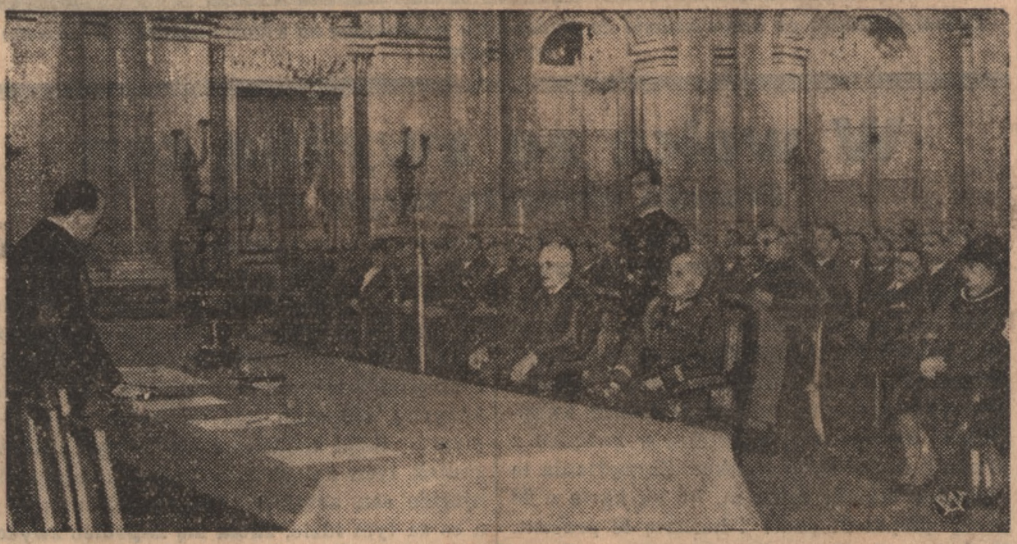
* * *

Warszawa, 11. 10. (PAT) Szpital Ewangelicki w Warszawie obchodził dziś **jubileusz 200-lecia swego istnienia.** Obchód został urządzony przez kolegium kościelne zboru ewangelickiego.

Na pierwszym piętrze szpitala nastąpiło odsłonięcie **tablicy pamiątkowej z pobytu w szpitalu Marszałka Józefa Piłsudskiego.** Przed aktem odsłonięcia tablicy wygłosił przemówienie senator **L. Evert,** prezes zboru, wspominając przy tym okresy, kiedy **szpital ewangelicki leczył żołnierzy i bojowników o niepodległość Polski.**

Po przemówieniu tym przy dźwiękach „Pierwszej Brygady", wiceminister gen. Litwinowicz dokonał odsłonięcia tablicy, na której pod płaskorzeźbą Marszałka Piłsudskiego wyryty jest następujący napis: „Marszałek Józef Piłsudski dnia 6 listopada 1920 roku dekorował w szpitalu ewangelickim rannych oficerów Wojska Polskiego orderem Virtuti Militari".

Komitet Obywatelski Zimowej Pomocy Bezrobotnym

Na zamku w obecności Pana Prezydenta R. P. i Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych gen Smigłego-Rydza odbyło się inauguracyjne zebranie Ogólnopolskiego Komitetu Zimowej Pomocy Bezrobotnym.

Konstytucyjne zebranie
Wojewódzkiego Obywatelskiego Komitetu zimowej pomocy bezrobotnym w Toruniu

W związku z podjętą przez najwyższe czynniki państwowe akcją zimowej pomocy bezrobotnym, pan Wojewoda Pomorski Władysław Raczkiewicz zwołał pierwsze posiedzenie Wojewódzkiego Komitetu Obywatelskiego zimowej pomocy bezrobotnym na wtorek, dnia 20 października na godz. 12 w poł. do gmachu Urzędu Wojewódzkiego w Toruniu.

Szpital im. Matki Marszałka
w Janowie Lubelskim

Janów Lubelski, 11. 10. (PAT) Dziś dnia 11 października w Janowie Lubelskim dokonano poświęcenia **nowowybudowanego gmachu szpitala powiatowego im. Marii z Billewiczów Piłsudskiej.** Poświęcenia dokonał ks. dr. **Łapkiewicz,** który nawiązał w przemówieniu do świetlanej pamięci Matki zmarłego Marszałka, której pamięci szpital został poświęcony.

Rezerwiści przy boku Wodza Naczelnego
Z zebrania rady naczelnej Związku Rezerwistów

Warszawa, 11. 10. (PAT) W niedzielę odbyło się w Warszawie **posiedzenie rady naczelnej Związku Rezerwistów,** pod przewodnictwem prezesa zarządu głównego ppłk. rez. Mariana Zyndram-Kościałkowskiego.

W pracy organizacyjnej rada postanowiła skierować wysiłki przede wszystkim w kierunku **pogłębienia pracy nad wychowaniem obywatelskim,** usprawnieniem karności w szeregach związku oraz zasileniem kadr organizacji młodymi rezerwistami.

Rada powitała z najwyższą radością fakt konsolidacji całego narodu w okół armii czynnej i jej Wodza Naczelnego gen. Śmigłego-Rydza. Hasło to Związek Rezerwistów realizuje we wszystkich swych poczynaniach w imię potęgi i przyszłości dziejowej Rzeczypospolitej. Rada wyraża głębokie przekonanie o **potrzebie zbiorowej karności i zaufania całego narodu wobec następcy Wielkiego Marszałka, gen. Śmigłego-Rydza.** Rada wzywa **wszystkich zorganizowanych rezerwistów, by nie szczędzili swych wysiłków dla wzmożenia obronności państwa polskiego przez powiększenie wewnętrznych sił moralnych i gospodarczych kraju oraz tworzenie warunków dla ekspansji jego mocy i kultury.**

Komendant główny Związku Strzeleckiego
wyjeżdża do Finlandii

Helsingfors, 11. 10. (PAT). 13 bm. przyjeżdża komendant główny Związku Strzeleckiego płk. Frydrych z szefem sztabu mjr. Orawcem. Oficerowie polscy będą gośćmi fińskiego przysposobienia wojskowego, wezmą udział w 2-dniowych zawodach wojskowych drużyn fińskiego przysposobienia wojskowego.

Wyjazd P. Wojewody Pomorskiego Raczkiewicza do Warszawy

Wczoraj, dnia 11 bm. pan Wojewoda Pomorski Władysław Raczkiewicz udał się do Warszawy celem wzięcia udziału w posiedzeniu Kapituły Orderu Odrodzenia Polski

10-lecie prac w Warszawie wojewody Wł. Jaroszewicza

Warszawa, 11. 10. (PAT.) W dniu dzisiejszym społeczeństwo stolicy uczciło 10-lecie pracy p. wojewody Władysława Jaroszewicza na stanowisku komisarza rządu m. st. Warszawy.

Węgierski wielki „Krzyż Zasługi" na piersiach gen. Goeringa

Budapeszt, 12. 10. (PAT). W czasie wczorajszej rozmowy regent **Horthy** wręczył premierowi pruskiemu **Goeringowi** odznaki wielkiego **„Krzyża Zasługi".** Premier Goering odleciał dziś przed południem samolotem do Berlina.

Rumuńscy prawnicy w Warszawie

Warszawa, 11. 10. (PAT). Dziś wieczorem przybyła do Warszawy **delegacja prawników rumuńskich.**

Na dworcu gości rumuńskich witali członkowie poselstwa rumuńskiego w Warszawie, przedstawiciele MSZ, reprezentant Ministra Sprawiedliwości, delegacja koła adwokatów R. P., członkowie Stowarzyszenia Polsko-Rumuńskiego, sesji rumuńskiej Związku Akademickiego, „Liga" Zarządu Miejskiego oraz przedstawiciele prasy. — Małżonkom prawników rumuńskich wręczono wiązanki kwiatów. Po powitaniu i wspólnej fotografii goście rumuńscy odjechali do Hotelu Europejskiego.

W niedzielę prawnicy rumuńscy złożyli o godz. 14 wizytę Ministrowi Sprawiedliwości Grabowskiemu. O godz. 16 nastąpił wyjazd gości do Wilanowa. O godz. 20 przez sekcji rumuńskiej grupy porozumienia prawniczego polsko-rumuńskiego, prezes związku adwokatów rumuńskich Jan Perietzeanu wygłosi odczyt w sali Resursy Obywatelskiej „La morale professionnelle de l'avocat". O godz. 21.30 na cześć gości rumuńskich odbyło się przyjęcie w poselstwie rumuńskim.

Z teki naszego karykaturzysty

W ROCZNICĘ.

Negus: Babciu, ulituj się! Już rok minął, jak wróg naszedł moją ziemię...

Liga Narodów: Mów głośniej, moje kochanie, bo źle słyszę.

„Sprawa Formisina"

We Francji już sądzą anonimowe „trybunały robotnicze"

Paryż, 11 10. (PAT). Prasa i opinia publiczna coraz bardziej poczynają interesować się t. zw. **„sprawą Formisina"**, nadając jej, o ile chodzi o prasę prawicową, posmak skandalu politycznego, obarczającego obecny rząd.

Przed kilku dniami ukazał się w prasie **list otwarty pani Formisin,** skierowany do premiera Bluma, w którym podaje ona do wiadomości premiera, iż mąż jej, z zawodu aktor, w czasie rozlepiania na ulicy **w miasteczku Soissons** ulotek propagandowych, zwróconych przeciw Generalnej Konfederacji **Pracy**, napadnięty został przez grupę **strajkujących** robotników, pobity, a następnie zaciągnięty siłą do jednej z okupowanych fabryk, gdzie postawiono go **przed anonimowym trybunałem robotniczym** i po raz drugi pobito do utraty przytomności. Pan **Formisin** utracił jedno oko, a od czasu tego zajścia, które miało miejsce około 20 września, leży ciężko chory i grożą mu poważne komplikacje, jak **utrata drugiego oka i kalectwo.**

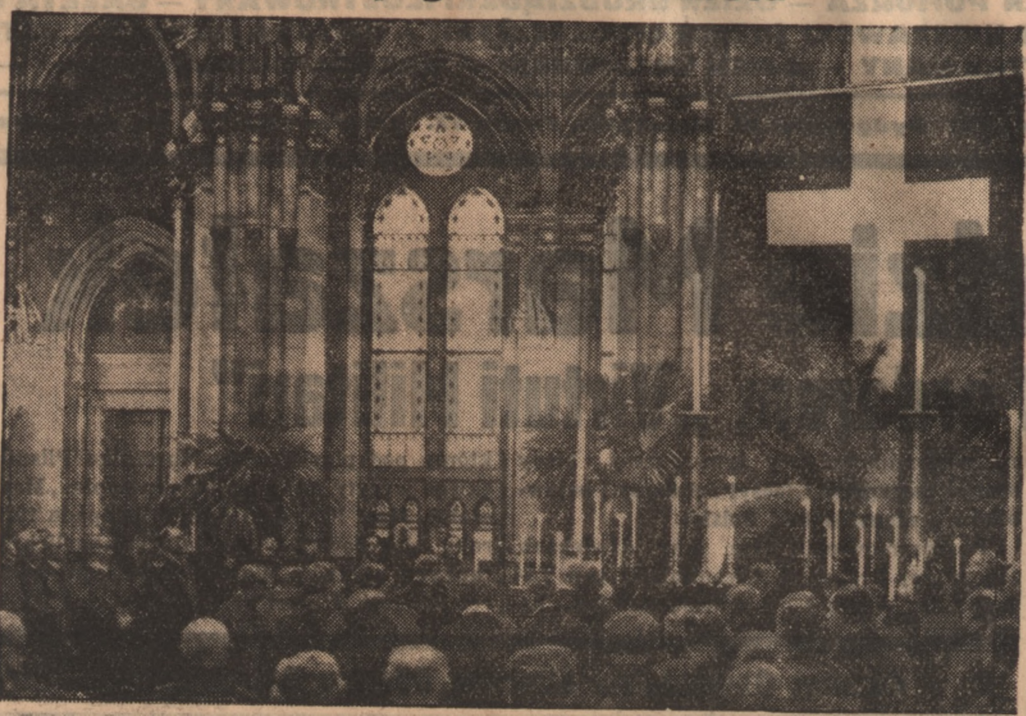
Największe wrażenie wywołał zarzut małżonki p. Formisina, iż pięciu sprawców tego napadu, aresztowanych i postawionych przed sędzią śledczym, zostało przed kilku dniami wypuszczonych na wolność, dzięki interwencji ministrów socjalistycznych obecnego gabinetu, mianowicie ministra sprawiedliwości **Ricarta,** ministra spraw wewnętrznych **Salengro** i ministra rolnictwa **Moneya.** Ten ostatni piastuje mandat poselski z Soissons z ramienia partii socjalistycznej.

Ankieta, przeprowadzona przez szereg dzienników, potwierdziła fakt napadu i znęcania się. Największe zainteresowanie budzi w prasie oskarżenie skierowane przeciwko trzem ministrom, zwłaszcza, iż, jak podają dzienniki, aresztowani sprawcy napadu istotnie zostali nagle przy przyspieszonej formalności wypuszczeni na wolność.

Półoficjalny komunikat, opublikowany w tej sprawie wyjaśniał, iż aresztowani zostali uwolnieni tylko dlatego, że władze pragnęły uniknąć dalszych wykroczeń ze strony miejscowych robotników, którzy w razie przetrzymywania aresztowanych, grozili strajkiem.

Cała sprawa rozwija się i przybiera szersze kręgi. Deputowany Kerylis zawiadomił prezydium izby dep., że zamierza zgłosić interpelację pod adresem ministra sprawiedliwości celem otrzymania wyjaśnienia co do roli, jaką odegrali minister sprawiedliwości oraz dwaj jego koledzy z rządu w sprawie przedwczesnego uwolnienia 5-ciu aresztowanych sprawców napadu na Formisina. Prasa prawicowa w dalszym ciągu przynosi nowe szczegóły w tej sprawie, a „L'Ordre" zaznacza, iż afera ta może mieć poważne następstwa dla rządu.

Przed pogrzebem Gömbösa

Zwłoki Gömbösa po przywiezieniu do Budapesztu wystawiono na widok publiczny w gmachu parlamentu.

W walce ze zwyżką cen

Francja obniżyła taryfy celne

Paryż, 11. 10. (PAT) Z dniem 10 bm. weszły w życie **ostatnie zarządzenia rządu francuskiego,** obniżające taryfy celne na wiele artykułów pierwszej potrzeby. Seria tych zarządzeń, zapowiedzianych przez rząd, jednocześnie z uchwaleniem nowej ustawy monetarnej, ma na celu **zapobieżenie ewentualnej zwyżce cen,** powstałej w związku z ostatnią dewaluacją franka. Zarządzenia te obniżają stawki celne m. in. na kawę o 26 proc., pieprz 61 proc. i herbatę 46 procent. Poza tym obniżono opłaty od licencyj przywozowych oraz zniesiono kontyngenty dla 102 pozycyj na tablicy kontyngentów.

Obniżenie taryf celnych od wyżej wymienionych produktów **zmniejszy dochody państwa z ceł o około 500 milionów fr. rocznie,** z czego 250 milionów przypada na samą benzynę, 150 miln. zaś na kawę, herbatę i pieprz. Rząd spodziewa się jednak, że na skutek tych zniżek taryfowych nastąpi obniżenie cen artykułów pierwszej potrzeby, a co za tym idzie, **zdoła się zapobiec zwyżce kosztów utrzymania.**

Książę Starhemberg rozwiązał „Heimwehrę"

Jej przewódcy radzą nad przekształceniem organizacji

Wiedeń, 11. 10. (PAT). Po południu ukazała się odezwa naczelnego komendanta Heimwehry ks. Starhemberga do członków Heimwehry, w której zawiadamia on **o rozwiązaniu Heimwehry,** zaznaczając jednocześnie, że idea jej żyje nadal. Jednocześnie wzywa w imieniu dobra ojczyzny i w imieniu poległych kolegów do zachowania **rozsądku i zimnej krwi.** Ostrzega przed stawianiem oporu wobec organów państwowych. Zarządzenia te wydaje w poczuciu swej odpowiedzialności, a nie ze strachu lub słabości. Jednocześnie zawiadamia, że na jego prośbę członek Heimwehry **min. Draxler** zostaje nadal w składzie rządu, jak również inni towarzysze zachowają stanowiska publiczne.

Komunikat ten ani słowem nie wspomina o osobie: Baar-Bahrenfelsa. Poza tym ks. Starhemberg nie użył w podpisie słowa Bundes-Fuehrer. Według informacyj korespondenta PAT, w **Heimwehrze toczą się obecnie w gorączkowym tempie prace nad przekształceniem jej na organizację kulturalno-polityczną.** W tej sprawie w poniedziałek ma odbyć się narada przewódców Heimwehry.

Komu szczęście sprzyja

Była taka piosenka, nadawana przez radio, której refren kończył się słowami: „ten tylko wygrać może, kto na loterii gra". Niewątpliwie, jest to prawda bezsporna. Ale nie o to nam w tej chwili chodzi. Ciekawym jest, kto są ci ludzie, którzy wygrywają na loterii klasowej, z jakich pochodzą środowisk i czem się zajmują. Trzeba bowiem pamiętać, że rok rocznie dziesiątki tysięcy grających wygrywają mniejsze lub większe kwoty, a dokładna statystyka wygrywających dałaby wiele bardzo interesującego materiału.

Liczni gracze, idąc na rękę interesom Skarbu Państwa, dla którego Loteria jest jednym ze źródeł dochodu, chętnie udzielają zezwoleń na publikowanie swych nazwisk oraz szczegółów dotyczących ich pracy zawodowej itp.

Daje to jednocześnie możność zestawienia pewnego obrazu statystycznego, a chociaż nie może on rościć pretensyj do zupełnej ścisłości, nie mniej jednak może niejednego czytelnika zainteresować.

Otóż obraz ten przedstawia się, jak następuje: na stu wygrywających przypada mniej więcej dwunastu kupców, handlowców i przemysłowców, tyluż rzemieślników, jedenastu robotników, dziewiętnastu urzędników prywatnych, samorządowych i państwowych, ośmiu wojskowych, trzech lekarzy, jeden dziennikarz, czterech studentów, trzech prawników, dwóch duchownych i jedenastu rolników. Panie przeważają w grupie urzędniczej, pracownic domowych i studenckiej, w pozostałych — prym wiodą panowie.

Jak to zaznaczyliśmy, obliczenia te mają charakter przypadkowy, a przewagę pewnych grup zawodowych przypisać należy ich większemu zainteresowaniu się grą na loterii. W każdym razie z podanych cyfr wynika niewątpliwie jedno: wygrać na Loterii Państwowej może każdy, bez względu na płeć, zawód i inne właściwości osobiste — jeżeli tylko, oczywiście posiada los.

A nowa okazja znów się zbliża, gdyż ciągnienie pierwszej klasy trzydziestej siódmej Loterii rozpoczyna się już 22 bm.

Praca dla bezrobotnych pisarzy ale... w Ameryce

Z inicjatywy prezydenta Roosevelta wydział dla spraw turystyki powierzył bezrobotnym pisarzom opracowanie prospektów turystycznych i propagandowch broszur krajoznawczych.

Umowa zawarta z pisarzami opiewa na dwa lata, w ciągu których, każde miasto otrzymać ma literacko i graficznie dobrze opracowany przewodnik. **Szczególny nacisk położono na to, by autorami przewodników byli pisarze zżyci z swym środowiskiem, znający doskonale jego walory turystyczne i etnograficzne. Autorzy przewodników, prospektów i broszur propagandowych otrzymują miesięcznie honorarium. Prezydent Roosevelt, który obok tylu spraw pierwszorzędnej wagi państwowej znalazł czas, by pomyśleć o losie licznej rzeszy bezrobotnych pisarzy i literatów, oświadczył, że dobrze opracowany prospekt turystyczny, napisany pięknym językiem, jest pierwszym warunkiem ożywienia ruchu turystycznego.**

Inicjatywa prezydenta spotkała się w kołach pisarzy amerykańskich z entuzjazmem. Jest to pierwszy w historii wypadek istotnej, nie na jałmużnie opartej pomocy dla przedstawicieli wolnych zawodów. Pomoc ta przyczyni się nietylko do podniesienia poziomu życiowego pisarzy amerykańskich, ale w myśl przewidywań zarówno inicjatora tej akcji jak i państwowego wydziału turystycznego, przyczyni się do wzmożenia ruchu turystycznego w Stanach Zjednoczonych.

Primo de Rivera w niewoli

Według doniesień z Madrytu syn zmarłego dyktatora Jose Antonio Primo de Rivera został aresztowany w Alicante.

Przewodnictwo dzielnicy Pomorza Tow. Gimn. „Sokół" w Polsce

wzywa wszystkie Gniazda do gremialnego udziału wraz z pocztem sztandarowym na uroczystości powitania Pana Prezydenta Rzeczypospolitej i Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych w dniu 15 października w Grudziądzu.

Czołem!

A więc jednak

Oviedo w rękach powstańców

Madryt, 11. 10. (PAT.) Donoszą z Oviedo, że **górnicy zajęli plac Amerykański.** Koła rządowe uważają, że powstańcy będą zmuszeni okopać się w części miasta, gdzie znajduje się katedra, koszary Paleyo i fabryka broni. Przestrzeń ograniczona **tymi** gmachami wynosi prawie **piątą część całego miasta Oviedo.** Samoloty rządowe bombardowały grupy posiłkowe, złożone z oddziałów legionistów i **Marokańczyków,** które wyższe dowództwo powstańców usiłowało przetransportować z Galicji dla wzmocnienia załogi w Oviedo. Lotnictwo rządowe zatrzymało silny oddział powstańców, podążający do Oviedo. Za oddziałem tym szło 60 samochodów ciężarowych, wiozących żywność i amunicję. Bomby zrzucone przez lotników zniszczyły prawie zupełnie ten oddział.

W walkach w Oviedo odgrywają decydującą rolę auta pancerne obsadzone przez górników. Za samochodami najeżonymi karabinami maszynowymi posuwają się górnicy, uzbrojeni w bomby i naboje dynamitowe, wypierając granatami ręcznymi i rzucanymi ładunkami dynamitowymi powstańców ukrytych w poszczególnych domach.

Pomnik królów

Paryż, 11 10. (PAT). Dzisiaj o godz. 15 w obecności prezydenta Lebruna i oficjalnego delegata rządu jugosłowiańskiego generała Maricza odbyło się odsłonięcie pomnika króla Piotra serbskiego i króla Aleksandra Pierwszego jugosłowiańskiego.

Echa zamachu na króla angielskiego

Dopiero teraz dowiaduje się szersza opinia, że policjant, który zatrzymał zamachowca, zamierzającego strzelać do króla angielskiego, miał w domu dużą nieprzyjemność. Musząc władzom przełożonym złożyć szczegółowy meldunek o zamachu, powrócił do domu później, jak zwykle. Tu spotkał się z atakami „rodzonej małżonki", która nie chciała uwierzyć tłumaczeniom kajającego się małżonka. Dopiero przyniesienie fotografii z dzienników uspokoiło krewką małżonkę.

Złota szpada

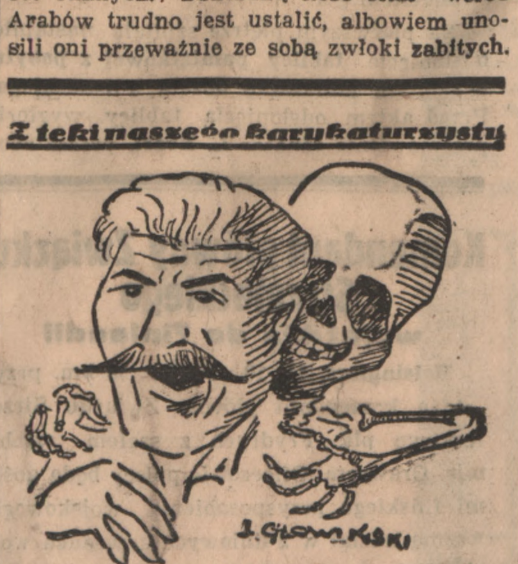
dla dowódcy obrońców Alcazaru

Paryż, 11 10. (PAT.) Prawicowy dziennik **„Echo de Paris"** ogłosił zbiórkę pieniędzy na zakupienie **złotej szpady dla dowódcy bohaterskiej załogi Alcazaru w Toledo, gen. Moscardo.** Dziennik podkreśla, iż otwiera listę składek na żądanie swych czytelników, z których wielu wyraziło gotowość złożenia na powyższy cel znacznych sum pieniężnych.

Bilans ofiar w Palestynie

Londyn, 11. 10. (PAT). Z Jerozolimy donoszą: Bilans ofiar rozruchów w Palestynie w okresie od 19 kwietnia do 9 października wynosi **29 zabitych Anglików i 142 rannych, żydów zabitych i rannych ponad 200 oraz conajmniej 200 Arabów zabitych i ponad 800 rannych.** Dokładną ilość ofiar **wśród** Arabów trudno jest ustalić, albowiem unosili oni przeważnie ze sobą zwłoki **zabitych.**

Z teki naszego karykaturzysty

Nieodłączony „towariszcz" Stalina

Z więzienia do... więzienia

Znamienne koleje losu komisarza Litwinowa

Komisarz Litwinow można to śmiało powiedzieć — skończył się. Dymisja i aresztowanie oto pointa niezwykle burzliwego żywota tego bądź co bądź dyplomaty.

Był to najdłużej urzędujący minister spraw zagranicznych, na całej kuli ziemskiej. W roku bieżącym 17 lipca obchodził Maksym Maksymowicz Litwinow 60 rocznicę urodzin. Jeszcze rok a obchodziłby 20-lecie swego urzędowania w dyplomacji Z. S. R. R. Zmienny los poskąpił mu tej uroczyści.

„Proroczy" sen Litwinowa

Litwinow z pochodzenia żyd — urodził się w Białymstoku. Jego właściwe nazwisko brzmi: Wallach. Przyszedł na świat jako syn małej rodziny kupieckiej...

Do 1918 roku był niemalże nikomu nieznany. Nominacja na ambasadora w Londynie wysunęła go na czoło dyplomacji sowieckiej. Ale rząd angielski potraktował ambasadora Sowietów bez ceremonii. Wsadził go bowiem do więzienia. Potem wymienił Wallacha za znanego agenta angielskiego Lockharta i nakazał natychmiast Litwinowi opuścić Anglię.

W 17 lat później król angielski Edward VIII przyjmował Litwinowa na śniadaniu w londyńskim pałacu królewskim Buckingham.

Historia zawsze była pełna tego rodzaju ironicznych wydarzeń. Banita gościem króla...

Wallach chodził do szkoły realnej w Białymstoku. Już wówczas brał udział w robocie konspiracyjnej przeciw caratowi. Policja miała go ciągle na oku. By zmylić ślady Wallach zmienia nazwisko i staje się Litwinowem. Niewiele to pomogło. Już w 1901 roku zostaje aresztowany. Udaje mu się uciec z więzienia. Wyjeżdża za granicę do Niemiec, a stamtąd do Genewy, gdzie redaguje pismo rewolucyjne „Iskrę".

W 1903 roku partia socjaldemokratyczna rozpadła się na dwie części: umiarkowaną i skrajną. Litwinow przystąpił do odłamu bardziej skrajnego — bolszewików. Dostał rozkaz powrotu do Rosji. Przebywał tam trzy lata. W roku 1906 wyjechał za granicę w celu kupienia broni dla stronnictwa rewolucyjnego. Gdy płacił za tę broń rublami, okazało się że pieniądze pochodziły z obrabowanego w Tyflisie banku. Rabunku dokonał wówczas dzisiejszy dyktator Rosji Bolszewickiej — Stalin. Władze francuskie uwięziły Litwinowa, który ukrywał się wtedy pod nazwiskiem „Finkelstein". Wkrótce wypuszczono go na wolność.

Litwinow osiedlił się w Anglii, ożenił się z Angielką i został kupcem.

Po zwycięstwie bolszewików Litwinow natychmiast powrócił do Rosji i został pomocnikiem Cziczerina w komisariacie spraw zagranicznych. Przez pewien czas był posłem w Estonii. Potem powrócił znów do służby w Komisariacie. Od 1926 roku, gdy Cziczerin zapadł na zdrowiu Litwinow był właściwym kierownikiem spraw zagranicznych ZSRR.

Właściwie więc od 1917 roku był nieprzerwanie związany z kierownictwem spraw zagranicznych. I oto skończyła się jego kariera. Czy na zawsze?

Kompania strzelców podhalańskich na Zamku

Dn. 9 b. m. kompania szlachty podkarpackiej pułku podhalańskiego złożyła hołd Prezydentowi Rzplitej na Zamku. Fotografia przedstawia powitanie Pana Prezydenta Rzplitej z kompanią. Z lewej strony stoi kapral kompanii, który wygłosił w imieniu wszystkich przemówienie hołdownicze.

Zjazd Naczelnej Rady Harcerskiej

W dniu 1 listopada rb. odbędzie się w Warszawie w lokalu Naczelnictwa ZHP przy ul. Wiejskiej 3-2 Zjazd Naczelnej Rady Harcerskiej.

Obrady Zjazdu przewidują m. in. uchwalenie regulaminu NRH, sprawozdanie Naczelniczki Harcerek i Naczelnika Harcerzy z Akcji letniej, rozpatrzenie wniosków przekazanych NRH przez zjazd walny ZHP, uchwalenie budżetu Naczelnictwa ZHP na r. 1937 itd.

W przeddzień odbędzie się odprawa Komendantów Chorągwi Harcerzy.

Wycieczka do Wilna

Wydział Kulturalno-Oświatowy Zarządu Naczelnego „Stow. Rodzina Wojskowa" Warszawa urządza w dniu 31 bm. wycieczkę do Wilna, celem złożenia hołdu u grobu Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Wycieczka trwać będzie dwa dni.

Wyjazd z Warszawy nastąpi dnia 31 bm. o godz. 22.05 z Warszawy.

Przyjazd do Warszawy dnia 3. XI. br. o godzinie 5 min. 40.

Cena przejazdu pociągiem popularnym z Warszawy do Wilna i z powrotem (miejsce leżące) wynosić będzie 15.70 zł.

Termin zgłoszeń upływa dnia 15 bm.

Cenę kwater i utrzymania, Wydział Kulturalno-Oświatowy poda w „Polsce Zbrojnej".

Sumę zł. 15,70 za przejazd prosimy przesłać do Zarządu Naczelnego „Stowarzyszenia Rodzina Wojskowa" (Min. Spraw Wojsk.) w Warszawie ul. 6 Sierpnia 3/5.

Bliższych informacyj udziela sekretariat „Rodziny Wojskowej" Toruń, ul. Dobrzyńska 3.

Stan rynku ubezpieczeniowego

Konferencja prasowa w Prezydium Rady Ministrów

Warszawa, 9. 10. (PAT). Dnia 9 bm. odbyła się w Prezydium Rady Ministrów **konferencja prasowa,** na której dyr. Fabierkiewicz przedstawił obecny **stan rynku ubezpieczeniowego w Polsce** oraz projektowane środki zaradcze mające być rozważone przez parlament. Mówca oświadczył m. in. że **Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń** doszedł do wniosku, że po 1) musi być usunięty stały stan deficytowości rynku ubezpieczeń na życie uniemożliwiający powstanie i rozwój krajowych ubezpieczeń, 2) wyłączne opanowanie rynku krajowego przez towarzystwa zagraniczne nie jest konieczne i nie jest pożądane, 3) inicjatywa powołania zakładu krajowego w formie towarzystwa akcyjnego powinna znaleźć przychylne ustosunkowanie i opiekę, 4) zabezpieczenie interesów ubezpieczonych musi być silnie wzmocnione a sankcje karne zaostrzone, 5) sprawa tow. „Phoeniks" powinna być rozwiązana w ten sposób, aby jej wpływ ujemny na rynek ubezpieczeniowy został zlikwidowany.

Tezy te znajdują swój wyraz w trzech projektach nowego prawa o kontroli, ustawy o tow. „Phoenix" i ustawy o funduszu gwarancyjnym oraz w przejęciu towarzystwa „Przyszłość" przez kasy komunalne, organizacje społeczno gospodarcze i ewentualnie krajowy kapitał prywatny.

Projekt ustawy o tow. „Phoenix" przewiduje najpierw tzw. „oczyszczenie portfeli", a następnie redukcję sum ubezpieczeniowych i przekazanie portfelu do administracji aż do czasu wygaśnięcia umów jednemu z towarzystw ubezpieczeniowych Krajowemu Zakładowi „Przyszłość" z prawem zamiany polis „Feniksa" na polisy towarzystwa przejmującego do administracji.

Budowa nowych mostów na Wiśle i Pilicy

Budowa mostu drogowego na Wiśle we Włocławku znajduje się w pełnym toku. W roku ubiegłym wykonane zostały podpory mostu, ustawione na kesonach żelazobetonowych. W roku bieżącym zaś prowadzone są roboty montażu konstrukcji mostu, na co zużyte zostanie 3,300 ton stali.

Roboty montażowe prowadzone są w tempie przyśpieszonym i będą ukończone w ciągu lutego 1937 r.

Inne roboty, związane z budową mostu prowadzone są przez zarząd miejski Włocławka oraz kierownictwo budowy sposobem gospodarczym.

Wszystkie roboty, związane z budową mostu, będą ukończone w ciągu czerwca 1937 r.

Most drogowy na Pilicy pod Białobrzegami jest już na ukończeniu. W bieżącym sezonie usypano dojazdy na obydwu brzegach Pilicy oraz wykonano groblę na łasze zalewowej zamiast rozebranego mostu drewnianego.

Obecnie układana jest na moście nawierzchnia z kostki brukowej. Całkowite ukończenie budowy mostu, przeprowadzenie próbnego obciążenia oraz otwarcie ruchu spodziewane jest w listopadzie rb.

GŁOSY I ODGŁOSY

Hiszpańskie echa

Zarówno wojna domowa w Hiszpanii i jej okrucieństwa, jak i dyplomatyczne jej echa w Londynie zajmują sporo miejsca na łamach prasy polskiej, nietylko w działach depesz ale i w artykułach wstępnych. „Il. Kurj. Codz." pisząc o niewinnych ofiarach madryckiego reżimu, woła:

„Nazwiska tych niewinnych, wybitnych jednostek stanowią memento dla ludzkości.

Wszystkie społeczeństwa winny zorganizować się wewnętrznie pod hasłem budowania tam przeciw „wielkiemu chamowi", który godzi w dorobek i spuściznę wielowiekowej kultury".

A groźba Moskwy rzucona pod adresem Portugalii takie na łamach tego samego pisma wywołała uwagi:

„Wystąpienie Moskwy wywołało burzę. W chwili obecnej rolę mediatora wzięła na siebie Anglia.

Ostatnie depesze, jakie w związku z wystąpieniem Kaganowa w Londynie nadchodzą, nie wyjaśniają zupełnie sytuacji, a mówią raczej o pogłębieniu się przeciwieństw.

O ileby Rosja wykonała swą groźbę i wystąpiła czynnie po stronie Madrytu, wówczas doszłoby do powikłań, które wtrąciłyby Europę w chaos wojny. Końca tego chaosu nie da się przewidzieć. — Moment, jaki przeżywamy, jest znamienny i ważny".

O emigrację Żydów

„Kurjer Warszawski" stwierdza na podstawie głosów prasy żydowskiej, że opinia żydowska ustosunkowała się zdecydowanie negatywnie do proponowanych przez przedstawicieli Polski w Genewie sposobów ułatwienia emigracji Żydów.

„To stanowisko Żydów polskich nie może być dla całej sprawy obojętne — specjalnie wtedy, kiedy się stawia kwestię na gruncie międzynarodowym i kiedy się apeluje do współpracy międzynarodowej. Na tym terenie bowiem Żydzi mają zawsze coś do powiedzenia, a w każdym razie ich stanowisko negatywne, ich, powiedzmy, obstrukcja może rozstrzygnąć o słabości echa inicjatywy polskiej. Jeżeliby tedy Żydzi polscy trwali przy swej krańcowej niechęci do rozwiązań, sugerowanych przez rząd polski, propagowanych przez p. Żabotyńskiego, uznanych przez światłą opinię polską (np. uchwały Zjazdu im. Skargi) za trafne, to pogłębienie w tym względzie orientacji europejskiej z pewnością uległoby zwłoce. Zachodzi tylko pytanie: czy wskutek tego sytuacja Żydów poprawiłaby się w małej choćby mierze, lub też, przeciwnie, jeszczeby się pogorszyła?"

Autor jest zdania, że zwłoka w załatwieniu tak palącej sprawy może wyjść Żydom na szkodę.

„Pomimo niektórych pozorów, inicjatywa rządu polskiego w Genewie jest, traktując ją z dalszego punktu widzenia, realistyczna i obu stronom zapowiadająca korzyści. Czy Żydzi polscy biorą na siebie całe ryzyko jej zwalczania?"

Optymistycznie ocenia inicjatywę polską w Genewie **„Czas"**, pisząc:

„Fakt złożenia przez delegację polską w Genewie powyższej zapowiedzi, powinien oddziałać bardzo dodatnio na nasze stosunki wewnętrzne. Oznacza on bowiem, że kwestia żydowska rusza z martwego punktu. Tym samym wszystkie czynniki, które przez rozdmuchiwanie tanich antysemickich hasełek siały w kraju zamęt i niepokój, tracą grunt pod nogami. A to jest również bardzo ważne".

Warto jednak zapoznać się także ze stanowiskiem pism żydowskich w tej sprawie. Oto — jak inicjatywę polską powitała żydowska **„Chwila"**:

„Po raz pierwszy — pisze „Chwila" o mowie p. Rosego — przedstawiciel państwa polskiego, a więc całej ludności, wyłączył jedną część ludności i traktował ją w oderwaniu od reszty ludności, w oderwaniu zarówno od Polaków jak i mniejszości narodowych. Po raz pierwszy spróbował traktować zagadnienie Żydów w Polsce nie jako wewnętrzne zagadnienie państwowe, lecz poszedł dalej i zaapelował do Ligi Narodów o zajęcie się problemem polskiego żydostwa. Przedstawiciel Polski skarżył się przed Ligą na żydów polskich, na ich jednostronność strukturalną".

A krakowski **„Nowy Dziennik"**:

„Przy największych wysiłkach i najkorzystniejszej konjunkturze nie może ta emigracja zaabsorbować więcej, niż np. naturalny przyrost ludności żydowskiej w Polsce. Poparcie na forum międzynarodowym mogłaby Polska w tej akcji jednak osiągnąć tylko wtedy, gdyby zdołała opinię publiczną, czynnie a nie tylko słownie, przekonać, że nie chodzi jej o rugowanie Żydów, ale tylko o poprawienie bytu wszystkich swoich obywateli bez względu na ich narodowość".

Sport i Kultura Fizyczna
Nasz tygodniowy Dodatek Sportowy

Międzynarodowe zawody lekkoatletyczne w Warszawie

W sobotę po południu na **stadionie Wojska Polskiego odbyły się międzynarodowe zawody lekkoatletyczne** z udziałem doskonałych biegaczy — Finna Iso-Hollo i Szweda Ny. Zawody odbyły się przy dużym chłodzie i **nielicznej publiczności** (około 2 tysiące). Szczegółowe wyniki zawodów przedstawiają się następująco:

200 m — 1) Zasłona (Jag.) 22.6 sek., 2) Trojanowski (Warsz.) 23,2 sek., 3) Łopuszyński (Polonia).

Bieg australijski na 5 km: 1) Głuszcz (PZL) 16:34.4 sek., 2) Kujawa (Żagiew) 16:36,8 sek., 3) Żak.

Skok w dal: 1) Hanke (Warszawianka) 689 cm., 2) Hoffman (Warta) 675 cm., 3) Rosłan (Legia) 650 cm.

Sztafeta szwedzka: 1) Legia (Maszewski, Kemp, Downarowicz, Pajsker), 2:04,9 sek., 2) Warszawianka — 2:07,8 sek.

3.000 m — 1) Iso-Hollo — 8:40,8 sek., 2) Noji — w tym samym czasie, 3) Wirkus (Warszawianka) 9:09,8 sek., 4) Jankowski (Żagiew).

Od startu **prowadził Iso-Hollo,** mając tuż za sobą Nojego. Na początku drugiego kilometra **prowadzenie objął Noji,** po jednym okrążeniu jednak na czoło **wysunął się Finlandczyk.** W tej kolejności zawodnicy biegli do ostatniego okrążenia. Na początku tego okrążenia **Iso-Hollo** niespodziewanie **zwolnił tempo,** wobec czego na ostatnich 200 mtr. **Noji zaatakował przeciwnika,** usiłując przejąć prowadzenie. Na ostatnich 80 m **Iso-Hollo** rozpoczął finisz niemal sprinterski i wpadł **pierwszy na taśmę o pół metra przed Polakiem.**

W biegu na 800 m łatwo zwyciężył **Kucharski** w czasie **1:51,7 sek.** (czas pierwszego okrążenia 54 sek.) przed **Szwedem Ny** — 1:53,8 sek., 3) Gąsowski (AZS Poznań) 1:56.6 sek., 4) Mulak (Skra), 5) Olszewski (Orzeł), **Od startu prowadził Kucharski,** tempo pierwszego okrążenia stosunkowo słabe. **Po pierwszych kilkudziesięciu metrach prowadzenie przejął Ny.** Na początku drugiego okrążenia **tempo wzrasta, na 200 m przed metą Kucharski** łatwo wychodzi na czoło, odrywa się od przeciwnika i stale zwiększa dzielący go od Szweda dystans. Na mecie **Kucharski** jest pierwszy o 8 m przed Ny. Czas Kucharskiego **zaledwie o 0,1 sek.** gorszy od jego własnego **rekordu Polski.**

Noji bije Iso-Hollo a Kucharski – Ny

W niedzielę zakończyły się w Warszawie na stadionie Wojska Polskiego **międzynarodowe zawody lekkoatletyczne** z udziałem **Finna Iso-Hollo** i **Szweda Ny.** Zawody zgromadziły mimo dotkliwego chłodu przeszło **2000 widzów. Największą sensacją** drugiego dnia była **porażka faworyta Iso-Hollo z Noji** w biegu na **5000 m.** Odrazu od startu **prowadzi Fin** przed **Polakiem.** Kolejność ta nie ulega zmianie przez 4 km. Na początku 5 km **Noji** atakuje Fina i wysuwa się na czoło. Na ostatnich 400 m **Iso-Hollo** finiszuje, ale **Noji przyspiesza kroku** i pierwszy przerywa taśmę o 20 m przed Finem. **Czas Noji wynosił 14:50,** czas Iso-Hollo 15:02 sek., 2) Wasilewski (Sokół Brześć) 15:51, 4) Jankowski (Żagiew) 15:55.

Zwycięstwo Polaka nad Iso-Hollo uważać należy za **największy sukces w jego karierze życiowej.**

Na 1500 m Kucharski zaakcentował ponownie swoją przewagę nad **Ny, bijąc go zdecydowanie** i prowadząc od startu prawie od początku mety. Jedynie na pierwszym okrążeniu **Ny** znajdował się na czele. **Kucharski** łatwo go minął i skończył bieg nie zagrożony zupełnie o **30 m przed Szwedem.** Wyniki: pierwszy **Kucharski** 4:00 sek., 2) **Ny** (Szwecja) 4:05,6, 3) Mulak (Skra warsz.) 4:18,2, 4) Skowroński (Warszawianka).

Trzecią sensację przyniósł **bieg na 500 m.** Mianowicie **Gąsowski** (AZS Poznań) pobił na tym dystansie rekord Polski, uzyskując czas 1:05,5. Drugi z kolei Maszewski osiągnął wynik 1:05,8, który jest również lepszy od dotychczasowego rekordu, 3) Schefler (Warszawianka) 1:07,4 sek.

100 m wygrał Zasłona przed Trojanowskim w jednakowym czasie 11,2 sek., 3) Łopuszyński (Polonia) 11,5 sek.

W skoku wzwyż wygrał Hoffman (Warta Poznań) 180 przed Chmielem (Katowice) 180 i Prusakiem (Żagiew).

W sztafecie 4×100 m pierwsze miejsce zajęła sztafeta kombinowana w czasie 44 sek. przed Legią i Orkanem 48,4 sek.

II regaty żeglarskie w Toruniu

Wczoraj odbyły się w Toruniu, w porcie drzewnym II regaty żeglarskie urządzone przez Toruński Klub Żegl. Startowały kluby z Bydgoszczy i Torunia.

W biegu jachtów 10 m kw. żagla:
1) Bydg. Jacht Klub sternik Krajnierski
2) 16 Harc. Druż. Bydgoszcz, sternik Pucia
3) Zw. Strz. Bydgoszcz, sternik Sikora.

Bieg jachtów o 15 m. kw. żagla.:
1) Bydgoski Jacht Klub, sternik Krauze
2) Toruński Klub Żegl., sternik Preiss
3) Toruński Klub Żegl., sternik Śmigaj.

Bieg jachtów o 20 m. kw. żagla:
1) Toruński Klub Żeglarski, sternik Preiss
2) Tor. Klub Żegl., sternik Bartoszyński
3) 3 Harc. Druż. Żegl. Toruń, st. Boniewicz.

Bieg jachtów do 25 m. kw. żagla:
1) Tor. Klub Żegl., sternik kpt. Brózda
2) Tor. Klub Żegl., sternik Gumowski
3) Tor. Klub Żegl, sternik Ramczykowski.

Bieg jachtów ponad 25 m. kw.:

Zdjęcie z wczorajszych regat żeglarskich w porcie drzewnym. — Jachty przed wyruszeniem na start.

1) Tor. K. Ż., łódź LMK, sternik Rupiński
2) T. K. Ż., sternik L. Grabowski.
3) T. K. Ż., sternik Czempisz.

Bieg kajaków żagl. P7:
1) T. K. Ż., sternik Ramczykowski
2) Bydg. Jacht Klub., sternik Malinowski
3) KPW Pomorzanin, Toruń, st. Malak.

Bieg pocieszenia:
1) 16 Harc. Druż. Żegl. Byd., st. Piucia.

Drużynowe mistrzostwo bokserskie Pomorza

Gedania (Gdańsk) — WKS. Gryf (Toruń) 9:7

W ub. piątek odbyło się w Gdańsku rewanżowe spotkanie o drużynowe mistrzostwo bokserskie Pomorza między Gedanią — Gdańsk i WKS Gryf — Toruń.

Drużyna Gedanii wystąpiła w pełnym składzie, natomiast **Gryf tylko w szóstkę.** Tym samym drużyna toruńska oddała Gedanii 4 punkty walkowerem, nie dostarczając zawodników do walk w wadze średniej i ciężkiej.

Zapytujemy się, czy sekcja bokserska Gryfu składa się tylko z 6 zawodników? **Czy nie posiada zawodników rezerwowych?** Wszak **do poważnego meczu należało się ustosunkować poważnie zwłaszcza, że rozgrywany był bądź co bądź na obcym terenie wobec bardzo licznej publiczności narodowości niemieckiej, która każdą niewłaściwość czy niedociągnięcia organizacyjne komentuje zawsze bardzo obszernie.**

Mając na uwadze dobro sportu polskiego polskie władze sportowe powinny szczegółowo zbadać przyczyny nie stawienia się zawodników Gryfu na mecz z Gedanią i ostro wystąpić przeciw osobom, które w tym wypadku zawiniły.

Wobec nie stawienia się drużyny zawodników Gryfa w pełnym składzie, **mecz piątkowy zawiódł oczekiwania na całej linji.** Speszeni zawodnicy obydwu drużyn nie dali z siebie tego, co dać mogli. Niemal wszystkie walki były nieciekawe. Wyjątek stanowiło spotkanie **w wadze piórkowej Biangi (Gedania) z Krzemińskim (Gryf).** Świetna technika, wielka szybkość i doskonała kondycja obydwu zawodników „poruszyły" widownię.

Mecz zakończony został wynikiem **9:7 dla Gedanii.**

Astoria z Bydgoszczy bije G. K. S. w boksie

o drużynowe mistrzostwo Pomorza

W Grudziądzu rozegrano rewanżowy mecz bokserski o drużynowe mistrzostwo Pomorze pomiędzy Astorią z Bydgoszczy a Grudziądzkim Klubem Sportowym. Wygrali zasłużenie bydgoszczanie w stosunku 10:6.

Poszczególne wyniki w kolejności wag przedstawiały się następująco:
Wypijewski (A) zremis. z Kwiatkowskim
Wojtkowiak (A) wygr. z Krzemińskim III
Przybylski wygrywa z Janikowskim
Dorsz (A) pokonał Krzemińskiego II
Radomski (A) ulega na punkty Więckiemu
Sobek (A) znokautował w pierwszej rundzie Trzybińskiego.
Łukomski (A) wygrał przez techniczny k. o. ze Skalnym.
Borożyński (A) zremisował z Lutobarskim.

WARTA POZNAŃSKA ZWYCIĘŻA BAŁTYK 13:3.

Gdynia, (PAT.) W drodze powrotnej z Gdańska Warta poznańska rozegrała **mecz bokserski** w Gdyni z Robotniczym Klubem Sportowym Bałtyk, odnosząc zwycięstwo w stosunku 13:3. Poszczególne walki dały następujące wyniki (na pierwszym miejscu podajemy zawodników Warty):

Bawarnik zremisował z Sowińskim, Wolniakowski wygrał z Możejką.
Koziołek pokonał Kostkę.
Frankowski zwyciężył Wawrzyniaka.
Sipiński wypunktował Juchniewskiego.
Jarecki oddał zwycięstwo Lubeckiemu walkowerem.
Florysiak odniósł zwycięstwo nad Budzewiczem.
Szymura pokonał Michalaka.

Mecz wykazał, że młody robotniczy klub sportowy posiada w swoich szeregach kilku obiecujących pięściarzy.

Zawody wywołały w Gdyni duże zainteresowanie i zgromadziły ponad tysiąc widzów.

CHMIELEWSKI NIEZDOLNY DO WALK BOKSERSKICH.

Po dokładnym zbadaniu chorych rąk **Chmielewskiego** okazało się, że kuracja może być przeprowadzona w Łodzi przy tym **czołowy nasz bokser** może nadal pełnić służbę wojskową, a jedynie **nie jest zdolny do walk bokserskich.**

Powyższe orzeczenie przywiózł do Warszawy znakomity nasz chirurg dr. Levitou.

NOWE ZWYCIĘSTWO LOUISA.

Nowy Jork kabluje **nowe zwycięstwo murzyna Louis przez k. o.** Wczoraj Louis stoczył walkę z Argentyńczykiem Brescia, którego pokonał w 3-ej rundzie przez nokaut.

AUSTRIA BIJE WĘGRY I WŁOCHY W TENISIE.

W Meranie zakończył się **turniej tenisowy Austria — Węgry — Włochy.** Austria zajęła pierwsze miejsce, **bijąc** ostatniego dnia **Węgry 3:0.** Włosi zawiedli i klasyfikowali się dopiero na 3 miejscu.

Mecze ligowe

RUCH — LEGIA 6:0 (3:0).

Katowice, (PAT.) W Wielkich Hajdukach **Ruch** rozgromił Legię stołeczną 6:0 (3:0).

Bramki dla zwycięzców zdobyli: Peterek (4), Wodarz i Wilimowski. Zawody prowadził p. Kuchar. Widzów około 3.500.

WARTA — WISŁA 2:1.

Poznań, (PAT.) Mecz ligowy **Warta — Wisła** wygrała Warta 2:1 (1:0).

W 42 minucie po rzucie z rogu **Madejski** zostaje popchnięty przez Kryszkiewicza i wpada z piłką do bramki. Mimo protestu graczy Wisły sędzia uznał bramkę. Gendera, z kilku kroków strzela drugą bramkę dla swoich barw. Artur, zdobywa w 20 min. honorową bramkę dla Wisły. Sędziował p. Romanowski, widzów ponad 2 tysiące.

ŁKS. — GARBARNIA 2:0 (0:0).

Kraków, (PAT.) Mecz ligowy między **Garbarnią a ŁKS.** zakończył się niespodziewaną porażką Garbarni w stosunku 1:0 (0:0).

Łodzianie mimo, iż **Garbarnia** była lepszą i przeważała zdecydowanie w drugiej połowie zawodów, zdołali wywieźć z Krakowa dwa cenne punkty, których strata pozbawić może Garbarnię szans na wicemistrzostwo Ligi w roku obecnym.

POGOŃ — ŚLĄSK 4:1 (1:1).

Lwów, (PAT.) We Lwowie rozegrany został mecz piłkarski o **mistrzostwo Ligi między Śląskiem a Pogonią.** Wygrała zdecydowanie i zasłużenie Pogoń w stosunku 4:1 (1:1).

Pierwszą bramkę zdobył dla Śląska **Cebula.** Pogoń wyrównała przed przerwą z rzutu karnego przez Matyasa. Po przerwie Matyas w 51 i 60 min. strzela dalsze dwie bramki, przy czym trzeci punkt padł znowu z rzutu karnego. Wynik dnia ustalił Nahaczewski w 80 min.

Sędziował p. Rutkowski. Widzów około 2 tysiące.

DĄB — WARSZAWIANKA.

W Warszawie w meczu o **mistrzostwo Ligi** Warszawianka pokonała śląski Dąb 1:0 (0:0). Jedyną bramkę zdobył w 30 minucie drugiej połowy Piliszek.

RUCH PROWADZI W DALSZYM CIĄGU W TABELI LIGOWEJ.

Po niedzielnych rozgrywkach o **mistrzostwo Ligi** w tabeli nastąpiły jedynie drobne przesunięcia.

	gier	pkt.	st. br.
1) Ruch	15	22: 8	43:26
2) Garbarnia	15	19:11	27:17
3) Warszawianka	15	19:11	25:19
4) Pogoń	15	17:13	32:24
5) Wisła	15	16:14	19:19
6) Ł. K. S.	15	15:15	30:27
7) Warta	15	15:15	34:38
8) Śląsk	15	11:19	22:31
9) Dąb	15	10:20	22:37
10) Legia	15	6:24	18:39

A. K. S. prowadzi w tabeli o wejście **do** Ligi.

W tabeli grupy finałowej o **wejście do Ligi** prowadzi w dalszym ciągu śląski **A. K. S.** przed **Cracovią.** Pomiędzy tymi drużynami rozstrzygnie się walka o pierwszeństwo. Pozostałe dwie drużyny nie mają już żadnych szans.

O wejście do Ligi

CRACOVIA ZWYCIĘŻA BRYGADĘ W CZĘSTOCHOWIE 2:0.

Częstochowa, (PAT.) Mecz finałowy o **wejście do Ligi** rozegrany wobec **6 tysięcy widzów** pomiędzy Cracovią a Brygadą zakończył się zwycięstwem Cracovii w stosunku 2:0 (1:0).

Bramki dla Cracovii strzelili Szeliga i Korbas. Po przerwie Brygada miała kilka okazyj do zdobycia honorowego punktu, ale atak jej nie umiał tych sytuacyj wyzyskać.

Sędziował p. Wiśniewski.

KLĘSKA ŚMIGŁEGO W CHORZOWIE.

Katowice, 11. 10. (PAT) W Chorzowie wobec **5 tysięcy widzów** rozegrany został mecz **o finałowe wejście do Ligi** pomiędzy A. K. S. a Śmigłym. A. K. S. zademonstrował świetną formę, wygrywając zdecydowanie 6:1 (3:0).

Bramki dla zwycięzców zdobyli: Piątek (2), Morcinek, Marszel, Wostal i Pytel. **Dla** pokonanych jedyny punkt uzyskał Hajdul.

TKS 29 REMISUJE Z CUIAVIĄ.

W dniu 11 bm. w Inowrocławiu Cuiavia rozegrała mecz piłkarski o mistrzostwo Pomorza z TKS 29. Wynik meczu 1:1.

POLONIA BYDGOSKA ZWYCIĘŻA W STOSUNKU 3:0.

W dniu wczorajszym w Bydgoszczy rozegrany został na stadionie miejskim mecz piłkarski o mistrzostwo Pomorza pomiędzy miejscową Polonią a R. K. S. Bałtyk z Gdyni. Mecz zakończył się zwycięstwem Polonii w stosunku 3:0, do przerwy 2:0. — Sędziował bardzo dobrze p. Zmudziński. Bramki strzelili Daniec 2 i Jagniewski 1

Moralny sprawca krwawych zajść toruńskich skazany na 5 lat więzienia

Jak już zaznaczyliśmy pokrótce w sobotnim sprawozdaniu **sensacją w toruńskim procesie komunisty Szpechta** było złożenie przez oskarżyciela publicznego wniosku o dołączenie do akt **nowych dowodów winy oskarżonego,** protokółów ekspertyz pism, stwierdzających, że plakaty komunistyczne były pisane ręką oskarżonego oraz że ulotki komunistyczne kolportowane na terenie Torunia drukowane były na maszynie wypożyczanej przez oskarżonego Szpechta. Po zamknięciu przewodu sądowego o godzinie 22 zabrał głos **oskarżyciel publiczny wiceprokurator Walecki.**

Prokurator zapytuje na wstępie kim jest oskarżony? Czy to przestępca przypadkowy wciągnięty w wir roboty wywrotowej przez innych, czy to niewinny technik dentystyczny o żargonowym pseudonimie, uczęszczający na zebrania Związku Myśli Wolnej, a w chwilach wolnych udzielający korepetycyj swoim współwyznawcom? W rozważaniach swych prokurator znajduje odpowiedź, że to **zaprawiony w robocie antypaństwowej płatny funkcjonarjusz K. P. P.,** który już w swoim czasie był oskarżony o udział w zamachu na życie niejakiego Wacława Rosowskiego i to z nakazu wyroku partyjnego K. P. P. Dalej, że to wybitny członek K. P. P., który mimo młodego wieku posiada już za sobą prawomocny wyrok skazujący go za działalność komunistyczną na terenie Łodzi na 2 lata więzienia.

W roku 1934 po przyjeździe do Torunia oskarżony Szpecht aż do roku 1935 do chwili uprawomocnienia się wyroku zajmuje pozycję wyczekującą, a rozpoczyna swą pracę wywrotową na nowym dla niego terenie dopiero wówczas, kiedy już uzyskuje zawieszenie wykonania kary.

Analizując materjał dowodowy prokurator wskazuje na zeznania świadków Bajbaka, Galińskiego, Królikowskiego, którzy ustalili na podstawie własnych obserwacyj, że oskarżony Szpecht jako członek egzekutywy K. O. K. P. P. jeździł do Bydgoszczy na konferencje komitetu okręgowego K. P. P. i tam składał sprawozdania o swej pracy partyjnej na terenie Torunia.

Ustalenie drogą ekspertyz faktu, że ulotki komunistyczne kolportowane w ciągu dłuższego czasu na terenie Torunia były pisane na maszynie wypożyczanej przez oskarżonego Szpechta jest dowodem, że drukowanie i kolportaż bibuły komunistycznej były dziełem oskarżonego. Za powyższym przemawia i ta okoliczność, że po aresztowaniu oskarżonego ulotki komunistyczne na terenie Torunia więcej nie pojawiły się.

Rezultaty wywrotowej działalności oskarżonego Szpechta nie dały na siebie długo czekać. Nadchodzi dzień 8 czerwca 1936 r., dzień krwawych rozruchów w Toruniu, do których oskarżony Szpecht świadomie zmierzał, do których wyraźnie w kolportowanych przez siebie ulotkach nawoływał.

Po rozruchach osk. Szpecht zdaje sobie sprawę, że władze bezpieczeństwa mogą wpaść na trop jego działalności, że każdej chwili może nastąpić aresztowanie go. I dlatego uważa za właściwe nie spędzać nocy z 8 na 9 czerwca w domu rodzicielskim, lecz ukryć się wraz ze swą narzeczoną w mieszkaniu przy ulicy Łaziennej, gdzie zostaje aresztowany.

Wyniki przeprowadzonych rewizyj, a w szczególności znalezienie odpisu aktu oskarżenia w komunistycznej sprawie Ślusarka oraz szeregu dokumentów zawierających sprawozdania z działalności komunistycznej na terenie Gdyni **pasują oskarżonego Szpechta na wybitnego członka K. P. P., twórcę miejskiego komitetu toruńskiego K. P. P.** i dowodzą, że dokumenty te do niego były przysyłane i stanowiły jego archiwum partyjne.

Te dane, ustalone zdaniem prokuratora w toku przewodu sądowego, pozwalają na stwierdzenie, że materiał dowodowy w kierunku przypisania oskarżonemu zbrodni z art. 97 K. K. jest aż nadto wystarczający, a okoliczność, że osk. Szpecht był moralnym sprawcą krwawych rozruchów w dniu 8 czerwca, winę jego w znacznym stopniu potęguje.

W końcowych swych wywodach prokurator stwierdził, że przed przyjazdem osk. Szpechta Toruń był terenem wolnym i czystym od roboty wywrotowej, komunistycznej. Osk. Szpecht pierwszy na tym terenie rozpoczął szerzyć gangrenę komunizmu. Robota jego skierowana przeciwko ustalonemu w drodze praw zasadniczych ustrojowi państwa musi być surowo potępiona, ażeby nie znalazła naśladowców, ażeby od tej niecnej roboty odstraszyła innych. Wnioskiem o uwzględnienie wszystkich okoliczności obciążających i zastosowanie surowego wymiaru kary zakończył prokurator swe przemówienie.

Po przemówieniu prokuratora zabrał głos obrońca adw. Zygmunt Wiśniewski, który w końcowym swym wniosku wnosił o uniewinnienie oskarżonego, poczem sąd o godz. 23.30 zapowiedział ogłoszenie wyroku na sobotę na godz. 13.

W sobotę, dnia 10 października sąd ogłosił wyrok, skazujący osk. Szpechta na 5 lat więzienia i utratę praw obywatelskich na lat 8.

Najstarszy jesion

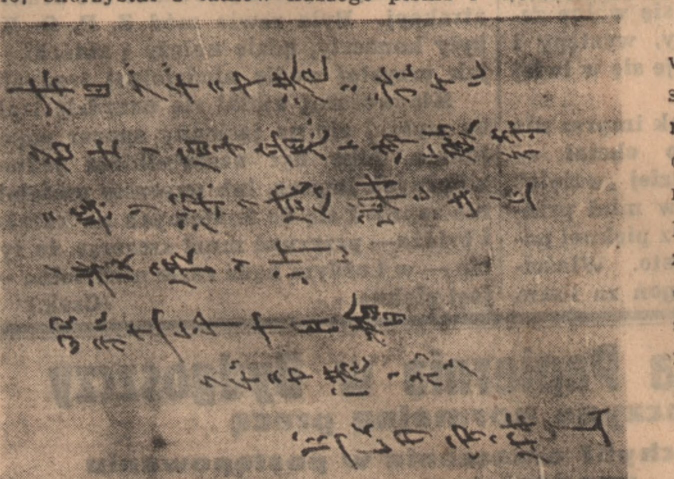
W Kartuzach na Kaszubach rośnie jesion-staruszek, którego wiek obliczają na około 1200 lat. Drzewo to ma 30 metrów wysokości, a obwód pnia wynosi 7 metrów.

Od naszych korespondentów

Gdynia

Autograf gości japońskich dla naszego pisma

Pragnąc podziękować za przyjęcie doznane w Gdyni, kierownik delegacji japońskiej skorzystał z łamów naszego pisma i wręczył przedstawicielowi naszej Redakcji powyżej reprodukowane pismo, które w tłómaczeniu brzmi, jak następuje:

„Dzięki uprzejmości czołowych przedstawicieli sfer gospodarczych Gdyni mieliśmy możność zapoznać się z młodym portem polskim. Jesteśmy zachwyceni serdecznością przyjęcia, jakie nam tu okazano i pragniemy na tej drodze wyrazić gospodarzom naszą wdzięczność, życząc jednocześnie Gdyni dalszego pomyślnego rozwoju.

Gdynia, 10 paźdz. 1936 r.

Aleksander Nagai".

Chełmno

Rozpoczęcie okresu wyszkoleniowego Zw. Rezerwistów na terenie pow. chełmińskiego

W dniu 4. X. br. Związek Rezerwistów powiatu chełmińskiego miał swój uroczysty dzień.

Nowy rok wyszkoleniowy rozpoczęto ćwiczeniami polowymi, w których wzięło udział około 300 umundurowanych rezerwistów. Kierownictwo ćwiczeń zostało zorganizowane przez Komendanta Obwodowego 66 p. p. przy współudziale oficerów służby czynnej tegoż pułku.

Wczesnym rankiem mimo niepogody i przejmującego zimna ściągały drużyny rezerwistów pieszo, rowerami, autobusami ze wszystkich ogniw organizacyjnych z całego powiatu na miejsce zbiórki w Chełmnie.

O godz. 8,45 udano się w zwartych szeregach do kościoła na nabożeństwo, po czym w obecności p. starosty Białego, delegatów Zarządu Głównego Z. R., posła Tomaszkiewicza, Komendy Głównej kpt. s. s. Szatnera i zast. komendanta okręgowego Z. R. mjr. s. s. Laszuka wyruszyły oddziały pod dowództwem Komendanta Powiatowego Z. R. por. rez. Jarmółkiewicza w teren dla przeprowadzenia ćwiczeń polowych.

Ćwiczenia były sprawdzianem systematycznej pracy w ubiegłym roku wyszkoleniowym. Rezerwiści wykazali należyte wyszkolenie bojowe i dyscyplinę żołnierską, co z uznaniem należy podkreślić.

Po ćwiczeniach przy dźwiękach własnej orkiestry odbyła się defilada przed przedstawicielami władz państwowych, wojskowych i organizacyjnych. Sprawnie defilujące oddziały wzbudzały zachwyt licznie zebranej ludności miasta i okolicy, oficerów rezerwy powiatu chełmińskiego z prezesem na czele oraz p. posła Ślaskiego na tę uroczystość przybyłych.

Po defiladzie nastąpił wspólny obiad żołnierski, w czasie którego wygłosił przemówienie burmistrz m. Chełmna i prezes Zarządu Powiatowego Z. R. p. mjr. w s. s. Klein oraz delegat Zarządu Głównego poseł p. Tomaszkiewicz.

Całość mimo niepomyślnych warunków atmosferycznych, dzięki zwartości organizacyjnej, staraniem Zarządu Powiatowego Z. R. i przychylnemu ustosunkowaniu się społeczeństwa wypadła okazale i na długo dzień ten pozostanie w pamięci rezerwy, pobudzając do żywej, intensywnej pracy w rozpoczętym roku wyszkoleniowym.

Brodnica

Jakie roboty zamierza wykonać powiat brodnicki w najbliższych latach

Ludność powiatu brodnickiego zainteresuje zapewne program robót publicznych na jego obszarze w latach 1936/37 do 1940. Jesteśmy w możności podzielenia się z naszymi czytelnikami danymi, obrazującymi projektowane inwestycje.

I. MIASTO BRODNICA

projektuje:
1) ułożenie wodociągów i kanalizacji w nowowybudowanej dzielnicy (t. zw. Nowej Gdyni) i to 1500 m bieżących kosztem 75.000 zł.;
2) wybudowanie wodociągów i kanalizacji przy ul. Paderewskiego, Podgórnej i Dworcowej, razem 1280 metrów bieżących kosztem 60.000 zł.;
3) urządzenie targowiska i wybrukowanie dróg dojazdowych 1140 m^3 kosztem 44.000 zł.;
4) pomiar miasta i plan zabudowy kosztem 48.000 zł.;
5) brukowanie ulic i położenie chodników w ulicach, które tych urządzeń nie mają, 3000 m^2 kocztem 136.000 zł.;
6) założenie parków i skwerów kosztem 3000 m^2 kosztem 136.000 zł.;
7) urządzenie osiedla robotniczego na terenach domeny państwowej i prywatnych 120 działek kosztem 28.000 zł.;
8) budowa gmachu 7-kl. szkoły powszechnej (budynku w surowym stanie już ukończonego) kosztem 60.000 zł.;
9) budowa gmachu dla państwowego liceum ogólnokształcącego — 60.000 zł.

II. GMINA JABŁONOWO

projektuje:
1) przebudowę elektrowni rozdzielczej kosztem 72.000 zł. 4500 m. b.;
2) urządzenie targowiska kosztem 18.000 zł.;
3) budowę rzeźni kosztem 60.000 zł.;
4) brukowanie ul. Urzędowej 3200 m^2 kosztem 21.500 zł.

III. WYDZIAŁ POWIATOWY W BRODNICY

projektuje:
1) ukończenie rozbudowy Szpitala Powiatowego w Brodnicy kosztem 65.000 zł.;
2) budowę szosy Zgniłobłoty—Dąbrówka—Brudzawy 7 km kosztem 200.000 zł.;
3) budowę szosy Budziszewo—Książki 3 km kosztem 100.000 zł.;
4) położenie bruku przed gmachem Wydziału Powiatowego 1500 m^2 kosztem 20.000 zł.

Ponadto na terenie powiatu

IV. POWIATOWY KOMITET W. F. I P. W.

projektuje ukończenie rozbudowy stadionu sportowego w Brodnicy 2000 m^3 kosztem 20.000 zł., oraz

V. MINISTERSTWO ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

projektuje regulację rzeki Drwęcy na przestrzeni 12 km kosztem 600.000 zł.

Ogólny kosztorys projektowanych w powiecie brodnickim inwestycyj przewiduje wydatki na kwotę 1.723.500 zł.

Pokrycie kwoty 400.000 zł. projektuje powiat brodnicki z funduszów komunalnych z terenu powiatu, pozostałą kwotę z funduszów skarbowych (regulacja Drwęcy), Starostwa Krajowego, a przede wszystkim Funduszu Pracy.

Wykonanie powyższego projektu wymaga 310000 robotników, czyli rozwiązałoby kwestie bezrobocia na terenie powiatu. **N.**

Świecie

(ś) **Upominek od p. Prezydenta Rzeczypospolitej.** Obchodzący złote wesele małżonkowie Janostwo Gackowscy, zamieszkali w Mariankach pod Świeciem, otrzymali w tych dniach podarek od Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, w postaci 50 zł.

(ś) **Z niwy śpiewaczej.** Istniejące już na terenie lokalnym od przeszło 60 lat tow. śpiewu „Harmonia" rozpoczęło swój okres pracy zimowej; przygotowuje się do koncertu, który odbędzie się w bieżącym miesiącu. Wypada dodać, iż tow. ma dziś dwa zespoły i to męski w sile 64 członków, którego dyrygentem jest p. rektor Makiłła, oraz mieszany, liczący 50 członków, gdzie dyrygentem jest p. naucz. Jakubowski.

(ś) **Osobiste.** W dniu 6 bm. wrócił z urlopu wypoczynkowego p. starosta powiatowy świecki mgr. Cwinarowicz i objął urzędowanie.

Obecnie rozpoczał swój urlop wypoczynkowy p. wicestarosta Dołżycki.

(ś) **Na ufundowanie nowego szybowca.** Na ufundowanie nowego szybowca dla koła szybowcowego L. O. P. P. w Świeciu zadeklarowali dotąd następująco: pp. Czajkowski Płochocin, Cukrownia Świecie i Pom. Związek Elektryfikacyjny po 100 zł., dyr. Jarnuszkiewicz Świecie, dyr. Mordawski Przechowo i Schwanke Marianki po 20 zł, Murawski Bedlenki 15 zł., W. Tuszyński, poseł Gauza Nowe, Maksym. Nelke, Donimirski i Wróblewski Nowe oraz kpt. Niwiński po 10 zł., Brzeski, Buczkowski, Tramplerówna, Jażdżewski Nowe, Glama Żur, Kędziorski Gródek, Teofil Stusiński, Wardziński, dr. Oszwałdowski, Budyłowski i dr. Jettka Laskowice po 5 zł, M. Krużyński 4 zł, Makiłła 8 zł. Dotąd złożono więc 502 zł.

(ś) **Z naszych kół gospodyń wiejskich.** Nasze gospodynie w powiecie świeckim, zrzeszone w kołach gospodyń wiejskich, nie próżnują... Świadczą o tym urządzone ostatnio przez nową instruktorkę p. Flakównę kursy serowarstwa w Świeciu, Sulnówku i Brzeźnie. W Łowiniu odbył się pokaz przetworów owocowych i warzywnych. Zwiedzającym ten pokaz podobał się gustownie wykonany ze zboża orzeł, ozdabiający stół wystawowy.

(ś) **Konkurs szybowczyków.** W ramach Tygodnia Lotniczego odbył się też konkurs szybowczyków, zwanych „mewami". Udział w konkursie wzięła młodzież szkolna. Konkurs obejmował loty na długość i loty na czas. W ogólnej punktacji zajął pierwsze miejsce mały Rhone ze szkoły powszechnej, drugie Puk ze szkoły wydziałowej, trzecie Nehlip z gimnazjum; dalsze miejsca zajęli: Gregorkiewicz, Durski, Mordawska. Najlepszy czas wynosił 10,4 eks., największa długość lotu 55,90 m. Sześciu najlepszym zawodnikom przyznano nagrody pieniężne. Zawody przeprowadził przy udziale p. Balińskiej i p. Werdera p. prof. Eckstein.

Alarm i ćwiczenia przeciwgazowe zakończeniem Tygodnia Lotniczego w Świeciu

Ostatni poniedziałek, 5 bm. upłynął w Świeciu pod znakiem zakończenia XIII Tygodnia Lotniczego. Tego dnia w godzinach wieczorowych odbył się alarm lotniczy i gazowy, połączony z ćwiczeniami wszelkich drużyn pożarniczych, ratowniczo-sanitarnych itd. itd., które szybko wywiązywały się z swych obowiązków na powierzonych im terenach.

Na dany sygnał alarmowy miasto pogrążyło się w ciemnościach, ulice zupełnie opustoszały; przypadkowi przechodnie i sporo ciekawskich musiało szukać przytułku w schronach i bramach domów. Po mieście krążyły gęste patrole, które pilnowały ładu.

Trzeba dodać, że przebieg ćwiczeń jak i samego alarmu wypadły zadawalniająco, co potwierdziła komisja, która z p. wicestarostą Dołżyckim na czele lustrowała szereg obiektów i obserwowała przebieg całej akcji. Należy podnieść stosunkowo poprawne zachowanie się ludności, za wyjątkiem oczywiście niepoważnych jednostek, gaszenie światła i spokój na ulicy i w ogóle zachowanie spokoju w mieście.

Całość została zakończona na rynku i to zagazowaniem terenu oraz ćwiczeniami straży pożarnej, która pracowała w maskach.

12-18 października r. b. – III Tydzień Szkoły Powszechnej w Wielkopolsce

KALENDARZYK

Poniedziałek, 12. 10.: Maksymiliana.
Wtorek, 13. 10 : Edwarda.
Środa, 14. 10.: Kaliksta.

PRZEWIDYWANY PRZEBIEG POGODY

W całym kraju przeważnie pochmurno i miejscami opady Chłodno. Umiarkowane wiatry z kierunków zmiennych.

Dzień w Bydgoszczy

Poniedziałek, dn. 12 października

Na bruku bydgoskim

— **Miejski Komitet Funduszu Obrony Narodowej** w Bydgoszczy zwraca uwagę ofiarodawców na to, że w Biurze Komitetu przy ul. Hermana Frankego 5 **nie przyjmuje się żadnych ofiar w gotówce ani w obligacjach pożyczek państwowych.** Wszystkie dary należy składać w K. K. O. miasta Bydgoszczy za pokwitowaniem. Zebrane ofiary zostaną bez wszelkich potrąceń na koszta administracyjne przekazane do dyspozycji Generalnego Sekretariatu F. O. N. przy Min. Spraw Wojskowych. Biuro Miejskiego Komitetu przy ul. H. Frankego 5 udziela wszelkich informacyj, także telefonicznie pod nr. 29-44.

— **Artyści na bezrobotnych.** Polski Kwartet Smyczkowy z Poznania, zapowiedziany na dzień 16 bm., przeznaczył czysty dochód z koncertu na rzecz Komitetu niesienia pomocy bezrobotnym. Rada Art. Kult. m. Bydgoszczy, która koncert ten organizuje, przypuszcza, że społeczeństwo bydgoskie przejmie szlachetną inicjatywę artystów i nieomieszka przybyciem swoim na koncert przysporzyć komitetowi środków materialnych.

— **Na ul. Dietza** wczorajszej niedzieli w godzinach przedpołudniowych kilkunastoletni wyrostek skradł **jednej z przechodzących** kobiet torebkę i zamierzał z nią ujść Zuchwałego opryszka ujęli jednak wracający z kościoła przechodnie, którzy oddali złodzieja **w ręce policji.**

— **Sprostowanie.** W recenzji o grze Eugenii Umińskiej zakradły się następujące omyłki druku:

w drugim łamie w wierszu czwartym od góry ma być: **dominantą,** a nie: dominantum;

w tymże łamie, w wierszu dziesiątym od góry powinno być w dialektyce utworu par excellence ornamentacyjnego, i wreszcie w tym samym łamie, w wierszu 14-ym od góry powinno być: mazurku, a nie mazurka.

Zebrania — Odczyty

— **Zebranie Ch. L. P.** We wtorek, dnia 13 bm. o godz 20-tej odbędzie się w lokalu Ch. L P. — ul. Dworcowa 6, II p. — zebranie Sekcyj Zawodowych: Rzeźnickiej, oraz Kolejarzy i Poczt. Ze względu na bardzo aktualny referat prosi się członków o gremialne przybycie. Sympatycy Ch. L. P. na zebraniu mile widziani.

Gawędy na dowolny temat

Życie wewnętrzne Bydgoszczy przybiera na tempie. Okres wakacyjnej i powakacyjnej stagnacji minął bez śladu.

Wszystkie „żyjące“ organizacje społeczne, zawodowe, sportowe, związki, zrzeszenia, podobne bractwa, przystąpiły do wzmożonej działalności.

„Robią się“ tygodnie, dni i znowu „tygodnie“ nastawione pod różnymi kątami na szczupłe kieszenie bliżej nieokreślonego i bezimiennego „społeczeństwa“. Jak z rogu obfitości sypią się walne zebrania, jubileusze, obchody, występy i popisy, a wszystko to... dzieje się w lwiej części w niedziele.

Tak też i wczoraj na brak imprez nie można było narzekać. Kto chciał — szedł do teatru na najbardziej „wzięty“ sezon operetkowy, kto znów miał przeciwne zamiary — korzystał z pięknej pogody i wyrywał się za miasto. Właściciele aut wybrali się w pogoń za lisem (raczej „liszką“, bo „lisem“ była automobilistka), lojalni obywatele miasta z przyjemnością po swojej i magistratu stronie korzystali z nowej komunikacji autobusowej. Wynalazek ten zapowiada się nieźle, jako, że tylko w pierwszym dniu dwa nowe wozy przewiozły coś około 1.100 osób, co w przeliczeniu na brzęczącą monetę nie wygląda wcale kryzysowo.

W samym mieście również nie brakło atrakcyj. Była rewia mód Z. P. O. K., były koncerty, gdzie należy i zbiórki — jak przystoi wedle niedzielnej tradycji.

Kto wczoraj umiał się urządzić i albo wybrał się na jesienny spacer popołudniu, albo był uczestnikiem jednej z licznych imprez, lub wreszcie umiejętnie zaprosił się do znajomych na kaczkę i bridża— przyznać musi szczerze, że życie — w każdym bądź razie niedzielne — jest piękne.

(Czek.)

Wielkopolska Papiernia w Bydgoszczy
rozpoczyna normalną pracę
Sąd Grodzki uchylił orzeczenie w postępowaniu upadłościowym

W Sądzie Grodzkim w Bydgoszczy odbyło się onegdaj końcowe posiedzenie wierzycieli **Wielkopolskiej Papierni** w Bydgoszczy, w rezultacie którego **uchylone zostało orzeczenie Sądu Grodzkiego o postępowaniu upadłościowym.** Przedsiębiorstwo to wznawia zatem obecnie normalną działalność.

Po wysłuchaniu sprawozdania końcowego i zbadaniu rachunków przedsiębiorstwa, przedłożonych przez dotychczasowego zarządcę masy p. mec. **Ciszewskiego,** Sąd uchylił postanowienie o wszczęciu postępowania upadłościowego, wobec czego **dokonano wyboru nowych władz** Wielkopolskiej Papierni. Zarząd tej placówki stanowią obecnie pp.: dyr. **Gulcz,** dyr. **Piątkiewicz** i **Porała.** Prezesem Rady Nadzorczej wybrano p. mec. **Ciszewskiego,** członkami Rady pp.: dyr. **Nowaka, Leona Siodę** i burmistrza **Rudzkiego.**

TELEFONY.

— **Pogotowie pożarowe 06.**
— **Pogotowie ratunkowe 26-15.**
— **Straż Pożarna 26-16.**
— **Policja Państwowa (centrala) 27-00.**
— **Zarząd Miejski (centrala) 26-00.**
— **Dorożki samochodowe 22-50 (postój: Jagiellońska) 22-51 (postój: Gdańska).**

DYŻUR APTEK.

— **Dyżur nocny aptek** do dnia 18 bm. włącznie pełnią: Apteka pod Aniołem, ul. Gdańska 65, tel. 33-85, Apteka przy pl. Teatralnym, ul. Marszałka Focha 10, tel. 19-62 i Apteka Tarasiewicza, ul. Orla 8, tel. 31-46.

Scena i kulisy

Z TEATRU MIEJSKIEGO.

Dziś, w poniedziałek jedyny występ baletu Parnella. Rewelacyjny program zawiera 20 poematów tanecznych, w całkowitej obsadzie olimpijskiej, bez jakichkolwiek skrótów. Zobaczymy właśnie te tańce, które wzbudziły zachwyt zagranicy. Na czele zespołu znakomita tancerka, chluba polskiego baletu **Zizi Halama,** zjawiskowo piękna **Alicja Halama,** fenomenalna balerina **Janina Leitzkówna,** urocza **Olga Glinkówna,** oraz wspaniały artysta i rasowy tancerz **Feliks Parnell,** utalentowani: Konarski, Woliński, Sadowski, Marciniak, Kiliński. W programie m. in. popularny w całej Europie **„Umarł Maciek“,** w której to grotesce Parnell stwarza prawdziwe arcydzieło gestu, mimiki i ruchu. Wspaniałe dekoracje i olśniewające kostiumy według wzorów najsłynniejszych malarzy.

Orkiestra pod dyrekcją słynnego kapelmistrza, odznaczonego na olimpiadzie brązowym medalem Zygmunta Wiehlera, kompozytora wielu baletów.

Nic więc dziwnego, że powtórny występ tego świetnego zespołu wzbudził znowu olbrzymie zainteresowanie. Pozostałe, w niewielkiej ilości bilety do nabycia w kasie teatru.

Kasa Teatru sprzedaje bilety tylko na sobotnie i niedzielne wieczorne przedstawienia jednej z najpiękniejszych operetek Fr Lehara p. t. **„Carewicz“,** w której pod reżyserją Mariana Domosławskiego udział biorą pp.: Grey, Halmirska, Domosławski, Iwański, Rychter, Szabelakówna, Koczanowicz, Leśniowski, Lochman, Nowakowski i inni. „Walc niebieski“ odtańczy primabalerina Soboltówna i baletmistrz Wojnar.

Repertuar widowisk

— **Przypominamy** o dzisiejszym występie teatru Rewii i Operetki Lwowskiej, który odbędzie się wieczorem w sali kinoteatru „Rewia“ przy ul. Marcinkowskiego. Wesołe widowisko lwowskich „batiarów“ p. t. „Jarmark śmiechu“ pióra Henryka Zbierzchowskiego grane będzie dwukrotnie i to o godz. 7 i 9,30 wieczorem. Bilety wcześniej do nabycia w Księgarni Gieryna, pl. Teatralny.

Koncerty

— **Polski Kwartet Smyczkowy** z Poznania grać będzie w dniu 16 bm. o godz. 20 w auli gimn. Kopernika. Najstarszy kwartet polski wypełni doborowym programem drugi wieczór sezonu koncertowego Rady Art. Kult. m. Bydgoszczy. Wysoki poziom artystyczny wykonawców (Zdz. Jahnke, Wł. Witkowski, T. Szulc, D. Dańczowski) obiecuje, że koncert będzie ucztą duchową dla słuchaczy. Na program złożą się kwartety: Haydna, Schumanna i Żeleńskiego. Czysty zysk z koncertu przeznacza Rada Art. Kult. m. Bydgoszczy na cele **Funduszu Bezrobocia.** Bilety w cenie od 1 do 2,50 zł. można już nabywać w specj. Składzie Nut w Be-De-Te, II p. oraz w księgarni N. Gieryna, pl. Teatralny.

Piętnastolatka oświaty

Na początku b. m. na ziemiach Pomorza odbył się „Tydzień Szkoły Powszechnej“. Ze względu na odbywający się w tym czasie w województwie Poznańskim „Tydzień miłosierdzia“ — „III Tydzień Szkoły Powszechnej“ w Bydgoszczy i całym województwie Poznańskim odbywa się w dn. 12—18 bm. Z okazji „Tygodnia“ aktualne potrzeby naszego szkolnictwa opiszemy w kilku ciekawych artykułach.

Redakcja.

W ostatnich latach dużo się mówi o gospodarce planowej. Kryzys wywołał tak wielkie spustoszenia, że **jedynie planową akcją** zdołamy usunąć zło.

A zło to wkradło się także w dziedzinę oświaty publicznej. W roku szkolnym 1936/37 liczba dzieci w wieku obowiązku szkolnego zwiększyła się o 124 tysiące, dając w sumie liczbę 5.727.000 dzieci. Szkoły powszechne zdołają zapewnić kształcenie 4.655.000 dzieci. Zatem **ponad milion dzieci zostaje usuniętych poza nawias kulturalnego społeczeństwa.**

Złu temu wypowiedziało walkę Towarzystwo Popierania Budowy Publ. Szkół Powszechnych, które wystąpiło z gigantycznym planem budowy szkół, obejmującym najbliższe 15 lat. W ostatnich 2 latach **Towarzystwo wybudowało 702 budynki szkolne,** w tym 2.685 izb lekcyjnych, w których znalazło pomieszczenie ponad 160.000 dzieci. **O ile prace** Towarzystwa będą posuwały się w tym tempie, **za 15 lat nie będzie w Polsce dzieci, dla których zabrakło by w szkole miejsca.**

Skąd czerpie Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych środki na budowę szkół? Oprócz ofiar czerpie dochody z nalepek 10-groszowych na podręcznikach szkolnych, z „cegiełek“ rozpowszechnianych wśród dziatwy szkolnej, znaczków na świadectwach szkolnych, ze składek członkowskich zniżonych obecnie z 4 do 2 zł rocznie, oraz ze zbiórek i imprez w czasie **Tygodnia Szkoły Powszechnej.**

„Każde dziecko w Polsce powinno mieć możliwość ukończenia szkoły powszechnej“ — z tym hasłem przystępujemy **do trzeciego z rzędu Tygodnia Szkoły Powszechnej.** Oby hasło to przemówiło do każdego obywatela! Niech nie zabraknie nikogo, który by poskąpił datku na budowę szkół! Od społeczeństwa samego **zależy,** czy piętnastolatka oświaty się uda.

Społeczeństwo polskie dowiodło w czasach zaborczych, że umie walczyć o szkołę polską. Walka ta nie ustała. Serce każdego Polaka boleśnie się ściska, że dla miliona dzieci droga do szkoły jest zamknięta. Gdyby tę gromadę dzieci zebrać, otrzymali byśmy tylu mniejwięcej młodych obywateli, ilu ich liczy nasza stolica. Dzieci te muszą znaleźć drogę do szkoły. **Jeśli więc obecny Tydzień Szkoły Powszechnej spotka się z poparciem szerokich rzesz, i jeśli każdy obywatel będzie uważał sobie za punkt ambicji zapisać się do Tow. Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych, piętnastolatka oświaty musi się udać.** Dotychczas niestety w pracach Towarzystwa brali udział prawie wyłącznie **nauczycielstwo i rodzice dzieci szkolnych. Towarzystwo P. B. P. S. P. musi w swych szeregach skupić całe społeczeństwo.**

Pamiętajmy, że za niedolę owego miliona dzieci odpowiadać będziemy przed potomnością.

Nowe prezydium Komitetu Opieki nad grobami żołnierzy

W sali Zarządu Miejskiego odbyło się w ub. tygodniu doroczne walne zebranie Komitetu Opieki nad grobami poległych i zmarłych żołnierzy. W zebraniu tym uczestniczyli licznie członkowie Komitetu, oraz przedstawiciele miejsc. władz pp.: proboszcz garnizonowy ks. mjr. **Szacki,** referendarz **Zielińska** ze Starostwa, dyr. **Matuszewski** w imieniu prezydenta miasta, komendant placu kpt. **Głowacki,** prezes Komisji Międzyszkolnej dyr. **Polakowski** i inni.

Staraniem Komitetu uporządkowana została druga część cmentarza Nowofarnego, gdzie znajdują się groby żołnierzy. Urządzono 59 dalszych grobów, postawiono 22 nowe krzyże. **Koszta w kwocie** 2.200 zł pokrył Komitet z „cegiełek“. Z liczby 164 rozesłanych cegiełek — różne instytucje, zrzeszenia i osoby prawne zakupiły 69 cegiełek 30-złotowych (koszt uporządkowania jednego grobu). Komitet urządził również szereg imprez, poranek muzyczny i in., w związku z czem złożył gorące podziękowania za pomoc w organizacji i poparcie całemu społeczeństwu, a w szczególności dyrekcji ogrodów miejskich pp. dyr. **Guentzlowi i Dombkowi,** oraz kapelmistrzom obydwóch pułków piechoty.

Na życzenie ogółu członków Komitetu prezydium w dalszym ciągu tworzą pp.: red. **Pałaszewski** jako prezes, dyr. **Strzyżowski** jako wiceprezes. **Chlebek** jako sekretarz i **Szyperski** jako skarbnik.

Odezwa do emerytów i emerytek

Powołując się na wezwanie p. posła **Siody** na zebraniu odbytym w dniu 3 bm. — **Zarząd Stowarzyszenia Emerytów Województw Poznańskiego i Pomorskiego** prosi swoich **zacnych członków i członkinie,** aby zgłaszali usługi w pracy i propagandzie na rzecz **Funduszu Obrony Narodowej.**

Lokal F. O. N. mieści się przy **ul. Hermana Frankego Nr. 5 III.** Tamże zgłaszać można się już od **godz. 8 rano** do dyspozycji kierownictwa.

Za Zarząd:

p. o. sekretarz (—) **Wł. Szwałek.**
prezes (—) **Fr. Sentkowski.**

Ciekawy odczyt red. Hepkego

W sali p. Kowalskiego przy ul. Wrocławskiej, w obecności zgórą 1.000 obecnych, wygłosił w dniu 9 bm. wieczorem p. red. **Marian Hepke** ciekawy odczyt o krajobrazach polskich.

Wykład red. Hepkego poprzedził krótkim słowem wstępnym prezes Zjednoczenia Niemieckiego, staraniem której to organizacji odczyt został zorganizowany, p. dr. **Kohnert,** witając serdecznie obecnego przedstawiciela Rządu p. starostę **Suskiego.**

P. Hepke powtórzył w Bydgoszczy swój głośny już odczyt pt. „Krajobrazy polskie“, bogaty ilustrowany doskonałymi przeźroczami. Odczyt ten wygłosił prelegent w kilku miastach w Rzeszy Niemieckiej, zyskując sobie uznanie publiczności, oraz prasy i oficjalnych przedstawicieli Państwa polskiego.

Specjalną część swojego odczytu poświęcił red. Hepke postaci Wodza Narodu Marszałka Józefa Piłsudskiego.

SPRAWOZDANIE
z działalności Powiatowego Komitetu Niesienia Pomocy Ofiarom Klęski Żywiołowej

W związku z klęską żywiołową, jaka w dniu 28. 7. br. nawiedziła powiat toruński zorganizowano Powiatowy Komitet Niesienia Pomocy Ofiarom Klęski Żywiołowej — celem przyjścia z pomocą poszkodowanym.

Pomoc Powiatowego Komitetu była następująca:

W dniu 28. 7. 36 r. w którym powstał huragan, zarządzono opiekę nad rannymi. Ciężko rannych umieszczono w lecznicy na koszt Komitetu. Wydano odezwę do obywateli miasta Torunia i powiatu toruńskiego o składanie ofiar dla dotkniętych klęską huraganu. Zarządzono zorganizowanie lokalnych (gminnych) komitetów i urządzenie w dniu 2. 8. 1936 r. zbiórek publicznych. Do ks. ks. proboszczów w Toruniu zwrócono się o zaapelowanie z ambon do wiernych by nie szczędzili datków podczas zbiórki. Dnia 2. 8. 1936 r. urządził Powiatowy Komitet zbiórkę uliczną na terenie miasta Torunia, która przyniosła 380,17 zł — oraz przesłał listy składkowe do wszystkich urzędów na terenie m. Torunia. Dnia 31. 7. 1936 r. przesłano do Państw. Banku Rolnego, Pomorskiej Izby Rolniczej i Urzędu Skarbowego w Chełmży spis miejscowości dotkniętych klęską huraganu, z prośbą o wstrzymanie egzekucyj wobec mieszkańców powiatu dotkniętych klęską żywiołową. Ażeby umożliwić poszkodowanym zaopatrzenie się w materiał drzewny na odbudowę zniszczonych zabudowań przy pomocy Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu i w Poznaniu postarano się o kredyt 3-letni 3 proc. w stosunku rocznym z tem, że pierwsza rata 25 proc. płatna jest w ciągu 1½ roku, następne raty półroczne po 25 proc. Dotychczas nabyto na powyższych warunkach z Tartaku Państwowego w Bydgoszczy drzewa wartości 105.000.— zł., nie licząc drzewa nabytego w Lasach Państwowych. Zobowiązania dłużne, składane przy nabywaniu drzewa budowlanego, które podlegają opłatom stemplowym, dzięki interwencji Powiatowego Komitetu w Izbie Skarbowej w Poznaniu zostały zwolnione od opłat stemplowych. Na skutek interwencji w Dyrekcji Kolei Państw. w Toruniu uzyskano dla poszkodowanych ulgowy przewóz koleją materiałów budowlanych, produktów rolnych, artykułów żywnościowych i paszy. Poza tem dzięki staraniom Powiatowego Komitetu otrzymano z Ministerstwa Rolnictwa bezprocentowy kredyt 20.000 zł na odbudowę i zasiewy jesienne.

Do Powiatowego Komitetu wpłynęło ofiar do dnia 6. 10. 1936 r. w gotówce 34.407,78 zł. w tem z Wojew. Komitetu 20.000 zł.

w naturaliach: 9.000 sztuk cegieł, 300 ctn. otręb pszennych, 8 płaszczy damskich, 8 sukien damskich, 1 stóg słomy z tego Powiatowy Komitet przyznał poszkodowanym:

Gminie Rzęczkowo: w gotówce 15.500 zł., w naturaliach 3 płaszcze damskie, 4 suknie, 4.000 szt. cegieł, 20 ctn. otręb.

Gminy Łubianka: w gotówce 12.700 zł, w naturaliach 3 płaszcze damskie, 4 suknie, 4.000 szt. cegieł, 280 ctr. otręb, 1 stóg słomy.

Gminy Smolno: w gotówce 1.820 zł., w naturaliach 1.000 szt. cegieł.

Gminy Chełmży w gotówce 2.400 zł., w naturaliach 2 płaszcze damskie.

Gminy Zelgno: w gotówce 1.320 zł.

Miastu Chełmży — w gotówce 315 zł.

Na koncie Komitetu pozostaje: 352,78 zł.

Poza tem Komitet uregulował częściowo rachunki na kwotę 843,15 zł. za pobyt 9 osób, ciężko rannych w lecznicy. Z zapomóg skorzystało około 300 osób w ramach od 15 do 500 zł., zależnie od rozmiarów poniesionych strat i zamożności danej osoby.

Z pożyczki 20 000 zł. skorzystało 212 osób także w ramach od 15—500 zł.

Zapomogi jak i pożyczki bezprocentowe przyznaje Powiatowy Komitet na wnioski lokalnych (gminnych) Komitetów i po zaciągnięciu opinii wójta danej gminy.

W ostatnich dniach otrzymał Komitet zawiadomienie z Urzędu Wojewódzkiego o przyznaniu przez Ministerstwo Rolnictwa Państw. Bankowi Rolnemu kredytu dla poszkodowanych w wysokości 150.000 zł. z oprocentowaniem 3 proc. w stosunku rocznym, oraz o przyznaniu tut. Komitetowi dalszych kredytów bezprocentowych w wysokości 11.000 zł na pomoc dla poszkodowanych.

Te poważne wyniki w zakresie uzyskiwania pomocy materialnej dla poszkodowanych zawdzięcza Komitet w pierwszym rzędzie opiece, którą otoczył prace Komitetu Pan Wojewoda Pomorski Minister Raczkiewicz.

Dzięki zabiegom Pana Wojewody uzyskano od władz centralnych tak wydatną pomoc finansową. Poza tem podnieść należy wysokie zrozumienie ciężkiej doli poszkodowanych okazane przez całe społeczeństwo Województwa Pomorskiego. Społeczeństwo to ochotnie składa ofiary materialne na rzecz poszkodowanych, za co Mu Komitet śle serdeczne „Bóg zapłać".

W sobotę, dnia 10 bm. o godz. 2, po ciężkich cierpieniach zmarła, opatrzona Sakramentami św., moja najukochańsza żona, córka i siostra **ś. p.**

z Guniów

Kazimiera Józefa Szałachowa

przeżywszy lat 32, o czym krewnym i znajomym donoszą w ciężkim smutku pogrążeni

mąż i rodzina.

Msza św. za spokój duszy Zmarłej odbędzie się we wtorek, o godz. 7 w kośc. Najśw. Marii Panny. Pogrzeb tegoż dnia o godzinie 16,30 z kaplicy szpitala miejskiego na miejsce wiecznego spoczynku przy ul. Wybickiego. 7112C.

Dnia 10-go października b. r., nieubłagana śmierć zabrała nagle z pośród nas **ś. p.**

Kazimierę Szałachową

urzędniczkę urzędu Telef. i Telegr.

W Zmarłej tracimy przez nas wszystkich szanowaną i kochaną o nieskazitelnym charakterze Koleżankę.

Pozostawiła nas w głębokim smutku i żalu.

Cześć Jej Swietlanej Pamięci!

Pracownicy Urzędu Telef. i Telegr. w Toruniu.

7126C.

Pracownicy Samorządu Terytor. tworzą biblioteki gminne,
jako wyraz hołdu dla pamięci Marszałka Piłsudskiego

Na uwagę zasługuje jedna z rezolucji dzisiejszego walnego zgromadzenia Delegatów Związku Pracowników Samorządu Terytorialnego RP. w sprawie bibliotek gminnych.

Brzmi ona, jak następuje:

Stwierdzając, że uczczenie pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego przez utworzenie w kilkuset gminach z inicjatywy Związku i jego poszczególnych działaczy gminnych bibliotek publicznych im. Marszałka Piłsudskiego, z których książka dotrze pod strzechy wiejskie, jest godnym przejawem hołdu, składanego przez samorząd gminny i jednocześnie uznając, że upowszechnienie książki na wsi jest możliwe tylko przez utworzenie bibliotek we wszystkich gminach, i tak zasobnych, by mogły dysponować narazie choćby małymi kompletami książek w ilości równej liczbie gromad, walne zgromadzenie Del. Zw. Prac. Samorządu Terytorialnego RP. uchwala:

1) propagować w dalszym ciągu tworzenie gminnych bibliotek publicznych, 2) wezwać członków Związku do podjęcia starań o zapewnienie w budżetach gminnych na rok 1937-38 potrzebnych kredytów na zakup książek.

Zamach Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu na rolnictwo
Pilna konieczność pomocy państwowej

Rolnictwo Wielkopolski i Pomorza jest obarczone, oprócz wielu innych ciężarów, również obowiązkiem uiszczania specjalnych opłat inwalidzkich (t. zw. lepki) na rzecz Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu. Opłat tych rolnictwo z innych województw nie ponosi. Ponieważ opłaty inwalidzkie nie zostały od szeregu lat, pomimo kryzysu, obniżone, tak, jak tego domagały się sfery rolnicze, przeto rośnie przeciwko wygórowanym opłatom inwalidzkim rozgoryczenie wśród rolnictwa poznańskiego i pomorskiego. Organizacje rolnicze obu tych województw wystąpiły zdecydowanie, żądając obniżki opłat na Ubezpieczalnię Krajową, których w dotychczasowej wysokości rolnicy nie są w stanie płacić.

Tymczasem, wbrew tym słusznym żądaniom rolniczym, dowiadujemy się, że Ubezpieczalnia Krajowa w Poznaniu wystąpiła do Ministerstwa Opieki Społecznej z memoriałem, w którym domaga się **podwyżki dotychczasowych opłat o 50 proc. oraz zmiany grupy zarobkowych w kierunku zwiększenia opłat dla poszczególnych rodzajów robotników rolnych**. Stanowisko swoje Ubezpieczalnia Krajowa w Poznaniu uzasadnia tym, iż wskutek dewaluacji straciła ona dużą część swych kapitałów, ponadto straciły na wartości kapitały, umieszczone w papierach wartościowych, a tymczasem przejęła dużą ilość rentobiorców poniemieckich, którym musi wypłacać renty. **Roczny wpływ Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu wynosi około 4 miliony zł., a wydatki na renty około 7 milionów zł.** Powstaje więc różnica 3 milion. zł., którą trzeba pokryć, obniżyć zaś rent nie można, gdyż już i tak są małe i wahają się od 3—20 zł. miesięcznie.

Jak z tego widać, sytuacja jest prawie bez wyjścia. Słusznym jednakże się wydaje, aby państwo, które odniosło korzyści na dewaluacji kapitałów w Ubezpieczelni Krajowej, przejęło na siebie ciężar dopłat. **W każdym razie z uwagi na obecną sytuację podwyżka opłat rolników jest niemożliwością gospodarczą i nie odniosłaby pożądanego skutku.**

B. poseł Michałkiewicz organizuje Małopolskę

Informują nas, iż grupa b. posła dr. Michałkiewicza rozwinęła b. żywą działalność na terenie Małopolski. Na październik zwołanych zostało kilkanaście zebrań powiatowych tej grupy. Organem p. Michałkiewicza jest obecnie „Front Ludowy", którego redakcję prowadzi b. minister Gabryel Dubiel.

Z teki naszego karykaturzysty

Zmodernizowana piosenka

MICHAŁEK: Mamo... ja chcę murzyna, mamo ja chcę banana.

Echa ogólnopolskiego zjazdu Tow. Ochrony Zwierząt w Warszawie.

Dnia 3. października 1936 r. odbył się w Warszawie walny zjazd delegatów Towarzystw Ochrony Zwierząt z całej Polski, w którym z ramienia grudziądzkiego Towarzystwa brali udział p. prokurator Szpadrowski Czesław i p. radca Krzewski Lucjan.

Zjazd był bardzo liczny, gdyż prawie wszystkie większe miasta przysłały nań swoich przedstawicieli.

Obrady zjazdu przeciągnęły się do późnej nocy, a tematem były przedewszystkiem sprawy organizacyjne, sprawy propagandy idei i celów Towarzystwa Ochrony Zwierząt oraz przyjęcie zapisu śp. Hiebscha, składającego się z dużej nieruchomości pod Warszawą oraz hipoteki w wysokości 15.000 rubli ros., dzięki któremu to zapisowi Towarzystwo będzie mogło pomyślnie rozwijać swoją działalność statutową.

Na tymże zjeździe dokonano wyboru Zarządu Głównego Towarzystwa Ochrony Zwierząt R. P. w Warszawie na okres lat trzech, do którego z Pomorza wszedł prezes Oddziału grudziądzkiego Towarzystwa p. Krzewski, w charakterze wiceprezesa Zarządu Głównego.

Rolnictwo nie może wykorzystać kredytów zaliczkowego i zastaw

Do centralnych organizacyj rolniczych napływają z terenu liczne skargi, wnoszone przez właścicieli gospodarstw rolnych na trudności w uzyskaniu kredytu zaliczkowego lub zastawowego. Rolnik naogół chętnieby z niego chciał skorzystać, cóż z tego jednak, kiedy kredyt ten ciągle jeszcze nie jest dostatecznie rozprowadzony pomiędzy odpowiednie instytucje finansowe. Sytuacja tego rodzaju staje się szczególnie dotkliwa w tych stronach kraju, gdzie nie ma większych instytucyj finansowych, względnie gdzie dostęp do nich, ze względu na duże odległości i niewygodne warunki komunikacyjne jest znacznie utrudniony.

Ziemia na Kresach przechodzi nadal w obce ręce

Na ziemiach Wschodnich coraz więcej ziemi przechodzi ostatnio w obce ręce. W powiecie oszmiańskim żydzi wykupili przeszło 800 ha ziemi ornej. W samej Oszmianie przeszedł w ręce kupca Zyskinda duży młyn wodny, do tej pory własność hr. Czapskiego.

Wileńszczyzna przystępuje do budowy 100 szkół

Pierwsza faza prac nad budową stu szkół im. Marszałka Piłsudskiego na Wileńszczyźnie zbliża się ku końcowi. Wybrano i ustalono miejsca gdzie mają stanąć szkoły. Sporządzono również plany finansowania, zatwierdzono plany i rozpoczęto roboty budowlane.

Wiosną i latem 1937 roku roboty prowadzone będą w takim tempie, aby na przyszły rok szkolny wielkie dzieło było całkowicie ukończone.

Podatek dochodowy od procentów

W myśl wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego, procenty stanowią dochód z kapitałów pieniężnych i podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym zarówno wówczas, gdy zostały zapłacone, jak również wtedy, gdy doliczono je do kapitału za zgodą stron, czyli przeniesiono procenty na kapitał. Skapitalizowanie procentów jest przytem równoznaczne z ich zapłatą.

Ruiny „Wielkiego Szańca" w Wielkiej Wsi

W zabudowaniach gospodarczych, ongiś należących do rodziny rybackiej Płomieniów w Wielkiej Wsi, a dziś stanowiących własność rybaka Delinga, znajdują się doskonale zachowane ruiny dawnych fortyfikacyj polskich z czasów Władysława IV, a zbudowanych w roku 1638 przez inż. królewskiego Playtnera, twórcy warowni Władysława i Kazimierza na półwyspie Helskim.

Na ruinach obecnie wznoszą się budynki gospodarcze. Jak się okazuje podziemny mur stanowi cząstkę dawnego „Wielkiego Szańca", który wraz z Władysławem i Kazimierzem w Wielkiej Wsi, stanowił czołówkę obronną portu wojennego w Pucku.

Ze sportu

Gryf po słabej grze wygrywa tylko 1:0 z Goplanią

W dniu wczorajszym na stadionie wojskowym w Toruniu WKS Gryf pokonał w zawodach piłkarskich o mistrzostwo Pomorza Goplanię z Inowrocławia w stosunku 1:0.

Sędziował p. Konieczka, który — po za jednym wypadkiem nie zauważenia ręki na polu karnym Gryfu — na ogół zadowolił. Widzów około 500 osób.

Spodziewano się lepszej gry ze strony piłkarskiego mistrza Pomorza. Wczorajszy mecz stał na niskim poziomie. Jeżeli po ostatnich sukcesach Gryfu wiele sobie obiecywano, wczorajszy wynik sprawił widzom prawdziwy zawód.

Oba zespoły miały względnie dobre tyły i niezaradne ataki. stąd — angielski wynik meczu. **Gryf miał najlepsze punkty w Wyczyńskim i obronie. Goplania natomiast miała dobrego lewego obrońcę i pewnego bramkarza.** Gra z małymi okresami odbywała się na polu Goplanii. Prawie nikt z ataku Gryfu nie odważył się strzelać na bramkę, a poddane strzały były anemiczne i stały się łupem bramkarza. Jedyną bramkę uzyskał dla Gryfu Wierzelewski z zamieszania podbramkowego.

Po przerwie gra toczy się znowu na polu Goplanii. Na kilka minut przed końcem meczu Goplania ma lekką przewagę. Sędzia w tym czasie nie uznaje ręki, zawinionej przez gracza Gryfu na polu karnym, odbierając tym samym Goplanii nadzieję na wywiezienie jednego punktu z Torunia.

ZARZĄD MIEJSKI W TORUNIU
ogłasza

KONKURS

na stanowiska 2 techników - gazowników
dla Gazowni Miejskiej w Toruniu.

Kandydaci w wieku do lat 30 winni posiadać świadectwo ukończenia Państwowej Szkoły Przemysłowej oraz praktykę w gazowni.

Wynagrodzenie przewidziane jest według grupy X—IX szczebel **a** (zależnie od kwalifikacji kandydata) ustawy uposażeniowej z dnia 9. X. 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 924) łącznie z rozporządzeniem Prezydenta R. P. z 28. X. 1933 r. o uposażeniu członków Zarządu i pracowników związków samorządowych (Dz. U. R. P. Nr. 86 poz. 667).

Podania wraz z dokumentami i szczegółowym własnoręcznie napisanym życiorysem należy przesłać do Zarządu Miejskiego — Wydziału Ogólnego w Toruniu, w terminie do 31. X. 1936 r.

Toruń, dnia 9 października 1936 r. (7108

Prezydent Miasta:
(—) Raszeja.

Poważna firma ekspedycyjna w Gdyni poszukuje możliwie od zaraz

trzech urzędników

mających praktykę w portowych firmach ekspedycyjnych
a) do Wydziału Importowego,
b) do Wydziału Eksportowego,
c) do Wydziału Bawełny.

Warunek: Samodzielna korespondencja w językach polskim i niemieckim, w angielskim pożądana. Posady są stałe i dobrze płatne. Zgłoszenia do Gazety Morskiej Ilustr. Gdynia pod „1114". (7020

OBWIESZCZENIE

Podaję do publicznej wiadomości, iż **cenę 1 kg chleba żytniego** ustaliłem na **0,33 zł.** od dnia 12 bm.

Szczegółowe obwieszczenie w tej sprawie wywieszone jest na tablicy ogłoszeniowej w Ratuszu.

Prezydent Miasta:
w z. (—) Michałowski,
Wiceprezydent. (7118

GRUDZIĄDZ

Skóry
wszelkiego rodzaju oraz pasy zapędowe w największym wyborze po cenach bezkonkurencyjnych poleca **Antoni Gehrmann,** dawn. Z. Balcerowicz — Skład Skór Grudziądz, ul. Mickiewicza 22, tel. 1658. 6993Gk

BYDGOSZCZ

Powóz
kryty, oraz półkryty i samochód, sprzedam. Bydgoszcz, Kujawska 5. (7027Bk

DROBNE OGŁOSZENIA

TORUŃ

SPRZEDAŻ

SZALE
POŃCZOCHY
SKARPETKI
wełniane
naprawdę korzystnie
BRACIA BŁOCH

Toruń, ul. Szeroka 11.
Kredyt na asygnaty. 6720

Z powodu wyjazdu
sprzedam
kredens mało używany, szafę kuchenną i rower w dobrym stanie. Wiadomość Toruń, ul. Bydgoska 94, m. 2 od godz. 12—18. (6924Ck

Dywany
krajowe, wzory tradycyjne i nowoczesne, największy wybór w składach toruńskich, poleca firma Bracia Tews, Toruń, Mostowa 30, 6970Ck

Meble
wszelkiego rodzaju najtaniej kupisz tylko Toruń, Prosta 5! Przekonaj się — Spamiętaj, Powiedz — drugiemu. 3865

Oliwy
do maszyn, Smarowidła na osie, Tran na skórę, Szczotki, poleca tanio Drogerja
Gałdyński
Szeroka 9. 5409C

Tapczany
z skrytką do pościeli, solidne wyściełanie, najrozmaitsze fasony, wielki wybór. **Bracia Tews,** Toruń, ul. Mostowa 30, 6970Ck

Oliwy
smary, tawot
karbolineum

Kit
szklarski gwarantowany
na czystym pokoście

Kamień
do pszenicy, trucizna
na wszelkie robactwo

Szczotki
pendzle, wycieraczki,
płaty

Farby
pokost, lakiery,
terpentyna

Frotery
wióry, froterówki,
skurzawki

Świece
gromnice i pokojowe

kupujesz najkorzystniej,
bo towar solidny
w Hurtowni
Jan Kapczyński
Szeroka 35. 6866

Chcesz **dobre a tanie**
MEBLE
zwróć się z zaufaniem
5648 C **tylko**
do Fabrycz. Składu Mebli
Wincenty Gralewski
Toruń, ul. Prosta 21
vis a vis ul. Wysokiej
Obsługa rzetelna.

Maszynę
damską Singera jak nową sprzedam. Toruń, Poniatowskiego 5, suteryna, 7107Ck

TAPETY
borty, listwy. Wielki wybór, niskie ceny poleca
Hurtownia Drogeria
T. RZYMKOWSKI
Toruń, ul. Szeroka 43. (6955Ck

Krzesła, stoły
fotele, stojaki do garderoby, przedpokoje. Tylko solidny towar, niskie ceny. **Bracia Tews,** Toruń, Mostowa 30. 6970Ck

Skórzane kurtki
płaszcze, czapki, teki i t. p. w kolorach, czarnym i brązowym farbuje się i odświeża jak nowe po cenach bardzo przystępnych. Białkowski Toruń, Kopernika 41. 6478Ck

OKULARY
najkorzystniej
u M. GRODZKIEGO, Toruń
Chełmińska 5
telefon 2585 6654Ck
Asygnaty Kredyt Kupiecki.

Skorzystajcie z niskich cen!

Cukier
w porcjach po 3 szt w hig. opakowaniu
½ kg. **0.65** zł

Kakao
w dobrym gatunku
½ kg **1.48** zł

Kawa
ziarnista palona
½ kg. **2.80** zł

Szproty
w oliwie większa
puszka **0.68** zł

Ser
Ia szwajcarski
½ kg. **1.80** zł

Miód
Ia pszczelny lipowy
½ kg. **1.30** zł

Oliwa
stołowa do majonezu i sałatek ltr. **2.20**

Odsprzedawcom ceny zniżone. 6895
HURTOWNIA
Stanisław Grelewicz
Toruń, W. Garbary 19.

Nowość
Opatentowany przyrząd wzmacnia męską siłę płciową. Cena 10 zł. Informacje „Potens" Toruń, ul. Krasińskiego 100. 6997Ck

„Futro"
wł. Marja Bohuszewiczowa poleca palta karakułowe, łapkowe, breitszwancowe, fokowe po cenach b. korzystnych. Toruń, ul. **Szeroka** 25 I p. (6876 C

KUPNO

Kupię
30 do 40 ctr. kartofli fabrycznych. Oferty do Administracji „Dnia Pomorza" pod nr. 6412. Ck

Dom
nowej budowy kupię przy wpłacie 15—20.000 zł. Zgłoszenie filja „Dnia Pomorza" Toruń. (6899Ck

MIESZKANIA WOLNE

2 pokoje
komfortowo umeblowane, dla inteligentnej osoby lub bezdzietnego małżeństwa. Toruń, Bydgoska 58. m. 6. 6992Ck

2 pokoje
z kuchnią 28 zł, elektr. I ptr., wolne od podatku od lokali. Wiadomość w „Dniu Pomorza" Toruń, Szeroka 42 I. p. (7010Ck

Gospodyni
lat 47 poszukuje posady do samodzielnego gospodarstwa za skromnem wynagrodzeniem. Oferty „Dzień Pomorza" Toruń. 7051Ck

Giełda pracy

POSADY WOLNE

Uczenica
fryzjerska potrzebna. Toruń, Kopernika 4. 7101Ck

W Państwowym
Gimnazjum w Starogardzie jest do objęcia z dniem 1 stycznia 1937 r. stanowisko pomocnika kancelaryjnego. Pobory zł. 100 miesięcznie. Podania zaopatrzone w świadectwa z dotychczasowej praktyki składać należy osobiście w kancelarji Dyrekcji do dnia 15 listopada br. Dyrekcja. 7109

Inżynier drogowy
z specjalną znajomością projektowania budowy mostów żelbet., ze znajomością urbanistyki. Okres pracy ok. 7 mies. Płaca zł 500. Praca na wyjazd. Oferty składać w „Dniu Pomorza". (7007Ck

Inżynier architekt
z specjalną znajomością projektowania i budowy budynków użyteczności publicznej, w szczególności budynków administracyjnych, szkół powszechn., hal targowych itd. ze znajomością urbanistyki. Wynagrodzenie zł 500 mies. Okres pracy 7 mies. Praca na wyjazd. Oferty kierować do „Dnia Pomorza". (7006Ck

Reemigrantka
z Francji w wieku do 25 lat z ukończ. szk. powsz. dobrze władająca językiem franc. do 2-ch dziewczynek lat 5 i 7 znajdzie pracę na wyjazd. Wynagrodzenie zł 25—30 mies., mieszkanie i całodzienne utrzymanie. Oferty proszę składać w „Dniu Pomorza". (7005Ck

Zakład kuśnierski
poszukuje 1 czeladnika kuśnierskiego i 1 wykończarkę, **tylko** chrześcijanie. Praca stała. Wynagrodzenie według umowy. Oferty kierować do „Dnia Pomorza" w Toruniu. (7008Ck

POSAD POSZUKUJĄ

Tapicer
żonaty, wykwalif. prosi o pracę. Łask. oferty kierować do „Dnia Pomorza". (7004Ck

Stolarz
mebl. i budowl. wykwalifik. przyjmie każdą pracę. Łask. oferty do „Dnia Pomorza". (7002Ck

Szukam
posady pokojowej lub kelnerki, znam dobrze obsługę. Zgłoszenia do „Gazety Morskiej Ilustr." Gdynia pod „1136". 7124Mk

GDYNIA

Korzystajcie, na dogodnych warunkach można kupić
MEBLE
w dużym wyborze. Gdynia, Św. Jańska **73.**
STEFAN GABAŁA
Proszę zwrócić uwagę na numer domu. 5616M.

Kawaler
trzydziestoletni, średniego wzrostu, posiada 3000 zł, i umeblowanie, poślubi niezwłocznie pannę mającą posag przybliżony lub parcelę w okolicy nadmorskiej. — Zgłoszenia do „Gazety Morskiej Ilustr." Gdynia pod 6850 Mk.

Unieważnia
się skradzioną przepustkę na Wolną Strefę wystawioną na nazwisko Leo Rywkinda, prokurenta firmy Towarzystwo Handlu Zamorskiego Skórami w Gdyni. (7023Mk

300-500 zł
kaucji stawiam za posadę inkasenta lub t. p. Oferty do „Gazety Morskiej Ilustr." Gdynia pod „1113" 7021Mk

Dom
piętrowy, sześć komfortowych mieszkań dobry punkt Gdyni, potrzebne cztery tysiące do wykończenia, sprzedam zaraz za gotówkę 36 tys. — hipoteka 15 tys. Pośpieszne oferty: Gdynia „Gazeta Morska Ilustr." ul. Min. Kwiatkowskiego. 7114Mk

Służąca
lat 33 uczciwa, spokojna, poszukuje pracy od zaraz, najchętniej w Gdyni. Adres J. S. 33 poste restante Puck. (6960Mk

Po gruntownym remoncie został otwarty
„Bar Wiedeński"
pod kierownictwem fachowych sił z Warszawy.
Wieczorem-Dancing
Gdynia, Żeromskiego 45
bok gmachu Żeglugi Polskiej
6561Mk

Kursy handlowe
koedukacyjne, przyjmuję zgłoszenia. Poprawka, Gdynia, Śląska 32. 7121Mk

Poszukuję
posady do wszelkich prac domowych do dwoch osób. Zgłoszenia do „Gazety Morskiej Ilustr." Gdynia pod „1137". 7123Mk

Poszukuję
posady domowej do jednej osoby. Zgłoszenia do „Gazety Morskiej Ilustr." Gdynia pod „1135". 7125Mk

Sprzedaż
deski 15—20 zł m^3., drzewo opałowe suche (mierzone na wozach) 7 zł m^3, wapno lasowane 16 zł m^3, cement, żelazo i inne. Budowa Chłodni Śledziowej. 7122Mk

Meble biurowe
urządzenia składowe, okna drzwi, oraz wszelkie prace stolarskie wykonuje na miejscu 90 M
Gdynia, ul. Lipowa 11
telefon 21-88
BYDGOSKA FABRYKA MEBLI BIUROWYCH

Bardzo tanio do sprzedania
Kasa National
(Nationalkasse)
prawie nowa, z podwójnym mechanizmem dodawania i polską klawiaturą.
Stadie, Gdańsk, Stadtgraben 6, IV. 7099

GDAŃSK

Poszukujemy dla naszego biura
uczennicę
z polskim i niemieckim językiem, możliwie z dobrym wykształceniem szkolnym.
E. & R. LEIBRANDT
Skład żelaza, Gdańsk, Hopfengasse. (7030Gdk

Zgubiony
dowód osobisty, wystawiony przez Starostwo Kartuzy, na nazwisko Łucja Rychertówna, unieważnia się. 7116Gdk

Zgubioną
legitymację tymczasową, wystawioną przez Kom. Gen. R. P. w Gdańsku, na nazwisko Fritz Albrecht, unieważnia się. 7117Gdk

OGŁOSZENIA:
wiersz milimetrowy na stronie 7-łamowej . . . 0.20 zł
w tekście na pierwszej stronie . . . 1.00 zł
w tekście na drugiej i trzeciej stronie . . . 0.80 zł
w tekście na dalszych stronach . . . 0.50 zł
Drobne za słowo 15 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie.
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25 proc. drożej.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25 proc. zniżki.
Komunikaty 50 gr za wiersz.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeż. miejsca 20 procent nadwyżki. W W. M. Gdańsku cennik ogłoszeniowy jest identyczny z cennikiem dla Polski, z tem jednak, że rachunki mogą być regulowane w guldenach gdańskich na podstawie notowań Giełdy Gdańskiej z dnia poprzedzającego dzień wpłaty.

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOSI:
W ekspedycji miejscowych agencyj . . . 2.00 zł
Z odnoszeniem do domu . . . 2.20 zł
Przez pocztę z odnoszeniem do domu . . . 2.40 zł
Pod opaską . . . 4,50 zł
W Gdańsku przez pocztę . 2.32 gd; przez gońca . . 2.00 gd
W Gdańsku z odbieraniem w administracji wprost . 1.75 gd
Zagranicą . . . 4.00 zł
W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie, strajki) Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma.

Redaktor odpowiedzialny:
Wacław Wytyk, Toruń, ul. Mickiewicza 41.

UWAGI:
Ogłoszenia drobne przyjmujemy wyłącznie za gotówkę. Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Ogłoszenia drobne przyjmujemy jedynie do 50 słów, powyżej — liczymy według rozmiaru. Zastrzeżeń miejsca dla ogłoszeń drobnych nie przyjmujemy, dla innych tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłacona przewidziana w cenniku 20 proc. nadwyżka. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani też nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dni 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia, lub od daty otrzymania rachunku. Przy sądowem ściąganiu należności rabat upada. Za terminowy druk i przepisane miejsce ogłoszenia Administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska: Wilhelm Grimsmann, Gdańsk, Kassubischer Markt 21, I. p. — Redaktor odpowiedzialny na Bydgoszcz: Czesław Kościelski, Bydgoszcz ul. Marsz. Focha 12. — redaktor odpowiedz. na Gdynię: Wiktor Mielnikow, Gdynia, ul. Min. Kwiatkowskiego, gmach „Paged'u". — Redaktor odpowiedzialny na Grudziądz: Wacław Gańcza, Grudziądz, Plac 23 Stycznia 10, I. — Redaktor odpowiedzialny na Tczew: Leon Formański, Tczew, Kościuszki nr. 1.
Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „Gryf" z odpow udziałami w Toruniu. Za ogłoszenia odpowiada Administracja. Czcionkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu.